

samen werkt.

Partos Jaarverslag 2017

VOORWOORD: NAAR EEN WERELD IN BALANS

Een wereld in balans. Dat is wat Partos en haar leden nastreven. Een wereld waarin sociale cohesie vanzelfsprekend is. Een samenleving die solidair is met minder bedeelden en met mensen die buiten de boot dreigen te vallen. Maar ook het streven naar een circulaire economie binnen de grenzen van de planeet, waarbij partijen investeren in ecologische veerkracht. Niet alleen om rampen op te kunnen vangen, maar ook structurele aanslagen door klimaatverandering.

Partos ondersteunt organisaties in de claim om hun stem te laten horen - om vrij te kunnen acteren. Het afgelopen jaar hebben we met onze leden en internationale partners veel werk verzet om een omslag te bereiken: van een krimpende ruimte naar een [bruisende ruimte](#) voor burgers en hun organisaties. Met diverse initiatieven hebben we de Sustainable Development Goals bevorderd, denk bijvoorbeeld aan de actie [Duurzaam Regeerakkoord](#). Uiteraard hebben we ook veel geïnvesteerd om ontwikkelingssamenwerking sterker verankerd te krijgen in het Nederlands overheidsbeleid, niet alleen als zelfstandig onderdeel maar ook op andere beleidsterreinen. Daarbij laten we ontwikkelingssamenwerking zien als een domein waar allerlei vernieuwingen plaatsvinden, die wij vanuit het innovatieplatform van Partos - [The Spindle](#) - op allerlei manieren helpen te stimuleren. Dit doet The Spindle met inspiratiesessies, publicaties, het Partos Innovatiefestival en tal van werkgroepen en innovatielabs.

Ook in 2017 heeft de Vereniging de financiële balans op orde weten te houden. De inhoudelijke balans opmakend, kunnen we stellen dat we ons jaarplan voortvarend hebben uitgevoerd. Op diverse terreinen hebben we de leden naast belangenbehartiging ook direct ondersteund, zoals via leersessies en [shared services](#), bijvoorbeeld het contract voor dienstreizen dat in 2017 is afgesloten. Echter, resultaten uit het verleden zijn geen garantie voor de toekomst. Tal van uitdagingen liggen in het verschiet voor de leden van Partos. De financiële bewegingsruimte is beperkt en dat maakt anticiperen op de toekomst moeilijker. Het onderstreept de noodzaak van het zoeken naar nieuwe financieringsbronnen.

De omgeving is veeleisend. Organisaties moeten meer impact teweeg brengen met minder geld, in een ingrijpend veranderend speelveld. Een grote verandering is dat lokale ontwikkelingsorganisaties en informele bewegingen een steeds belangrijker rol beginnen te spelen, alsook allerlei wisselende coalities van bedrijven, maatschappelijke organisaties, financiële- en kennisorganisaties. Deze ontwikkelingen, maar ook de #MeToo-gerelateerde misstanden in de humanitaire hulp onderstrepen de noodzaak om scherp te blijven.

Halverwege het jaar is Partos vanuit The Spindle een toekomstverkenning voor de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking en gestart. Wat kan er gebeuren en hoe moeten we ons daarop voorbereiden? Welke toekomst streven wij na? Hoe moeten wij ons transformeren om die toekomst waar te maken? Toekomstgericht werken blijft balanceren: welke functies houd je overeind en welke durf je los te laten? In welke nieuwe domeinen en competenties moet je investeren? De toekomst is altijd onzeker, maar we zien wel een aantal ontwikkelingen die we moeten benutten. Denk aan het inspelen op digitalisering en het aansluiten bij nieuwe burgerbewegingen.

We kunnen meer dan we denken. De toekomstige hobbels kunnen we nog beter nemen als we er in slagen om samen een wervend toekomstperspectief te creëren. In 2017 hebben we hier vast de eerste steen voor gelegd.

Jan-Willem Nieuwenhuys (voorzitter Partos-bestuur) en **Bart Romijn** (directeur Partos)
Amsterdam, 16-03-2018

HIGHLIGHTS 2017

Een duurzaam regeerakkoord

Tijdens de formatie en kabinetsonderhandelingen riep een grote groep van 436 bedrijven en maatschappelijke organisaties de onderhandelaars op een [duurzaam regeerakkoord](#) te maken waarin de Sustainable Development Goals (SDGs) centraal staan. Deze oproep, in combinatie met repen duurzame chocolade als ‘food for thought’, werd in april [aangeboden](#) aan informateur Schippers en [in mei](#) aan de Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De oproep is een initiatief van MVO Nederland/De Groene Zaak en Partos. De grote coalitie drong zo aan op beleid dat voortaan getoetst wordt aan de SDGs, op een regeerakkoord met een belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen en met een volwaardig budget voor ontwikkelingsamenwerking.

The Spindle Summer Labs: van idee naar prototype

Voor het eerst organiseerde The Spindle, het innovatieplatform van Partos, [The Spindle Summer Labs](#): tijdens vijf intensieve vrijdagen in de zomer ontwikkelden tien teams hun idee tot een prototype. Dit deden zij op basis van *design thinking* en onder intense begeleiding van Spring House designbureaus. In totaal meldde 22 teams zich aan met een innovatief idee voor ontwikkelingsamenwerking, waaruit een jury de [tien meest veelbelovende](#) selecteerde. Gedurende de vijf vrijdagen bestudeerden de teams nauwkeurig hun probleem, brachten ze nieuwe ideeën naar voren en testten ze aannames met hun prototypes. Tijdens het laatste Summer Lab presenteerden alle teams hun ontwikkelde concept aan de jury. Daarna [selecteerde de jury drie genomineerden](#) om te pitchen op het Partos Innovatiefestival. ZINC, het team dat een idee voor geboorteregistratie via blockchain uitwerkte, won ‘The Spindle Award for Best Idea 2017’ en € 5000,- om hun idee verder te ontwikkelen.

Inspirerende voorbeelden in Activism, Artivism and Beyond

In samenwerking met The Broker en CIVICUS publiceerde The Spindle in 2017 onder de titel [Activism, Artivism and Beyond](#) een overzicht van inspirerende voorbeelden van organisaties en activisten die - ondanks allerlei beperkende maatregelen door de overheid - succesvol actie voerden. De publicatie werd gepresenteerd in juni in het bijzijn van Partos-leden, ambtenaren van het ministerie van Buitenlandse Zaken en andere geïnteresseerden. Wat kunnen we nog meer samen doen om werk te blijven maken van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld? De publicatie had als doel voor The Spindle het belang van civic space extra onder de aandacht te brengen en maatschappelijke organisaties en bewegingen te inspireren hoe je kan manoeuvreren in tijden van krimpende civic space.

Partos organiseerde voor de vierde keer het Partos Innovatiefestival

Fail fast, organisational simplification, schizofrene content, fair trade software en geen Euro maar een Afro. Zomaar wat termen die je kon horen op het [Partos Innovatiefestival](#). Voor de vierde maal organiseerde Partos dit festival, ditmaal in het KIT te Amsterdam. Met een kleine driehonderd bezoekers, zestien workshops, een tiental sprekers, safari, markt, panel en de uitreiking van [The Spindle Innovation Awards](#), werd het een goedgevulde en interessante dag. Samen met [Akvo](#) inventariseerde Partos wat de bezoekers van het festival vonden. Zo’n veertig bezoekers

waardeerden het festival gemiddeld met een 8. De meesten zeiden te komen voor debat, discussie en kennisuitwisseling. Maar ook netwerken stond hoog op het lijstje. De foto's kun je [hier](#) terugvinden. Ook in 2018 staat een Partos Innovatiefestival weer op de planning.

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	2
Highlights 2017	4
Thema's	7
Effectiviteit	7
Politiek	9
Innovatie	11
→ Interview Yolanda Jansen (Leprastichting)	13
SDGs & Coherentie	14
Een sterk maatschappelijk middenveld	15
Beeldvorming Ontwikkelingssamenwerking	17
Bedrijfsvoering	19
→ Interview Ad Rombouts (Partos)	22
De Vereniging Partos	23
Governance	24
Ledenlijst 2017	29
Samenwerkingsverbanden	30
→ Interview Martin Klein (Changeroo)	32
Financieel Jaarverslag	33
Jaarrekening	34
→ Balans per 31 december 2017	34
→ Staat van baten en lasten 2017	35
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	36
Overige gegevens	43
→ Statutaire regeling bestemming overschot/tekort	43
→ Voorstel bestemming overschot/tekort 2017	43
Gebeurtenissen na balansdatum	43
Begroting 2018	44
Controleverklaring	46

EFFECTIVITEIT

Voor ontwikkelingsorganisaties is het essentieel om op basis van inzicht te kunnen sturen op de effectiviteit van hun werk. Effectiviteit is de mate waarin de beoogde doelen worden gerealiseerd. Partos stimuleert, ondersteunt en verbindt haar leden bij het gezamenlijk werken aan - en het verbeteren van - hun effectiviteit. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

Efficiëntietraject van start en eerste lessen gedeeld

In april 2017 startte Partos een eenjarig leertraject omtrent de kosteneffectiviteit van ontwikkelingsprogramma's. Samen met een aantal leden werkte Partos aan een toolbox met methodieken, bedoeld om iets te kunnen zeggen over deze kosteneffectiviteit. Om het traject te begeleiden stelde Partos een kerngroep samen van medewerkers van Partos-leden, alsook een expertgroep bestaande uit Markus Palenberg (Institute for Development Strategy), Antonie de Kemp (IOB) en Pol de Greve (Context). In november vond de eerste grote leerbijeenkomst plaats, waarbij de veertig deelnemers aan de hand van een toolset keken naar efficiëntievraagstukken. In 2018 rondt Partos het traject af met een praktisch handboek voor het gebruik van efficiëntiemethodieken en een tweetal trainingen voor PME-managers.

Strategische partnerschappen: drie drukbezochte leer- en netwerkbijeenkomsten

Op initiatief van SNV en in samenwerking met een bredere groep van leden, organiseerde Partos in 2017 drie leer- en netwerkbijeenkomsten voor organisaties in de Strategische Partnerschappen. De organisaties spraken over 'The Theory of Change in Practice', 'Building Capacity for lobby & advocacy' en 'Linking local, national and international policy influencing strategies'. Het aantal deelnemers lag tussen de veertig en zestig per bijeenkomst. In het kader van de Theory of Change ondersteunde Partos/The Spindle ook het initiatief [Changeroo](#): een online tool voor het ontwikkelen van Theories of Change. Dit vanuit de filosofie om een Theory of Change tot een 'levend document' te maken voor kritische reflectie en co-creatie, een echte basis voor communicatie en engagement.

Impact Challenge: nieuw initiatief samen met Goede Doelen Nederland en CBF

Samen met Goede Doelen Nederland en CBF is Partos de Impact Challenge gestart. Deze koepelorganisaties willen samen met enkele aangesloten leden werk maken van de inzet op doelrealisatie, zoals beschreven in de Erkenningsregeling Goede Doelen. Doel van het initiatief is dan ook om het belang van impactgericht werken op de agenda te krijgen van organisaties in de gehele goededoelensector, en om gezamenlijk te leren van good practices. De [Impact Challenge](#) bestaat daarom uit een sectorreflectie, het Impact Event (waar de reflectie gepresenteerd wordt) en de cursussen die worden aangeboden door Partos en Goede Doelen Nederland. In 2017 vond op 24 november het [Impact Event](#) plaats, met zo'n 130 deelnemers.

Eerste Open Tea over data-gedreven besluitvorming

In december 2017 organiseerde Partos samen met Data4Development een eerste Open Tea, waar ervaringen met data-gedreven besluitvorming gepresenteerd werden en waar ruimte was voor vragen en feedback. Deze Open Tea, met zo'n 25 deelnemers, volgde op het idee van een in 2016 gestarte 'Werkgroep data-gedreven besluitvorming'. Vanwege tijdgebrek van de werkgroepleden

om te leren aan de hand van pilots, is de werkgroep omgevormd tot een minder tijdsintensieve serie van informele netwerkbijeenkomsten.

PME & Data Platform voor uitwisseling, afstemming en beleidsbeïnvloeding

Eind 2017 is het Partos PME & Data Platform opgericht, met als doel om uitwisseling tussen leer- en innovatietrajecten te realiseren, eventuele nieuwe initiatieven te starten, maar ook ter ondersteuning van Partos bij het formuleren van beleid en advies op dit terrein. Zo zijn er organisaties die leren over Outcome Harvesting, Efficiency en IATI. Op het gebied van Planning, Monitoring en Evaluatie organiseerde Partos in 2017 overigens weer twee keer een driedaagse basis cursus. Daaraan deden in totaal achttien deelnemers mee, die de cursus evalueerden met een score van 4 op een schaal van 1 (slecht) tot 5 (uitstekend).

Resultaten publiceren in IATI

Tot 2015 coördineerde Partos een ondersteuningsprogramma omtrent het International Aid Transparency Initiative (IATI). Sindsdien organiseert Partos samen met Data4Development jaarlijks een grote leerbijeenkomst waar men ervaringen en lessen kan delen op het gebied van IATI. In april 2017 kwamen zo'n zestig deelnemers af op de sessie, waarbij de focus lag op het publiceren van resultaten in IATI. Aan de hand van workshops en een aantal presentaties van Partos-leden werden onderling inzichten gedeeld en voorbeelden getoond.

Herziening Partos Gedragscode uitgesteld

Anders dan aangekondigd in het jaarplan voor 2017 besloot Partos gaandeweg geen prioriteit te geven aan de herziening van de Partos Gedragscode. Dit heeft vooral te maken met de inzet van Partos het afgelopen jaar op innovatie en met name op de toekomstverkenning voor ontwikkelingssamenwerking. Hierdoor bleef er weinig tijd over voor een herziening. Daarnaast is de timing niet optimaal. Mogelijk leidt de toekomstverkenning tot nieuwe taken en rollen, voor zowel Partos-leden als Partos zelf. Deze inzichten wil Partos dan meenemen in een eventuele herziening.

POLITIEK

‘Lobby voor gemeenschappelijke doelen’ komt duidelijk naar voren als belangrijkste activiteit van Partos in het laatste ledenwaarderingsonderzoek. Dit blijkt ook uit de populariteit van de Partos Politieke Monitor, waarin je alles kan vinden over het thema ontwikkelingssamenwerking in de politiek. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

Verkiezingen: nipte meerderheid partijen positief t.a.v. ontwikkelingssamenwerking

In aanloop naar de landelijke verkiezingen van maart 2017 richtte Partos zich op de verkiezingsprogramma's en -campagnes. Door intensieve samenwerking is Partos er samen met de leden in geslaagd ontwikkelingssamenwerking constructief op de agenda van een groot aantal politieke partijen te krijgen. Dit lukte onder meer dankzij de gezamenlijke acties [#SchrijfAanSybrand](#), [#WaarSprekenWeAf](#), ['Zij Keren De Trend'](#) en een [verkiezingsdebat in De Balie](#). Dit droeg uiteindelijk bij aan de [nipte meerderheid voor de partijen](#) die positief staan ten opzichte van ontwikkelingssamenwerking.

Volgende stap: een duurzaam regeerakkoord

Tijdens de formatie en kabinetsonderhandelingen riep een grote groep van 436 bedrijven en maatschappelijke organisaties de onderhandelaars op een [duurzaam regeerakkoord](#) te maken waarin de Sustainable Development Goals (SDGs) centraal staan. Deze oproep, in combinatie met repen duurzame chocolade als ‘food for thought’, werd in april [aangeboden](#) aan informateur Schippers en [in mei](#) aan de Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. De oproep is een initiatief van MVO Nederland/De Groene Zaak en Partos. De grote coalitie drong zo aan op beleid dat voortaan getoetst wordt aan de SDGs, op een regeerakkoord met een belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen en met een volwaardig budget voor ontwikkelingssamenwerking.

Partos geeft advies aan nieuwe Kamer en ontmoet minister Kaag

Naast een kennismakingsgesprek met de meeste (nieuwe) woordvoerders ontwikkelingssamenwerking, vond op 5 juli een [bijzondere procedure](#) plaats in de Tweede Kamer, waarin Partos, Oxfam Novib en ONE Nederland uitleg gaven over de Nederlandse begroting voor ontwikkelingssamenwerking. In december was Partos ook bij een [kennismakingsgesprek](#) met de nieuwe minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sigrid Kaag. Centraal stond het belang, de kracht en de bedreigingen van het maatschappelijk middenveld. Ook besprak Partos de inzet van Nederland op perspectief biedende activiteiten voor de meest kwetsbare groepen en gebieden. Tenslotte deed Partos diverse aanbevelingen om de coherentie van beleid voor ontwikkeling te versterken, mede via een in te stellen toets voor nieuw beleid op samenhang met de SDGs. Samen met wetenschappers van de SAIL-instituten (waaronder ISS), stelde Partos ook nog [bouwstenen](#) op voor het team binnen het ministerie van Buitenlandse Zaken dat de beleidsnota voor minister Kaag opstelt. Deze wordt in april 2018 verwacht en Partos heeft goede hoop dat deze thema's duidelijk terugkomen in de beleidsnota.

Politieke monitor werd gratis service in 2017

In 2017 verzond Partos wekelijks de [Politieke Monitor](#) naar gemiddeld 150 personen, verdeeld over 55 lidorganisaties. Tijdens de eerste Algemene Ledenvergadering van 2017 is op verzoek van de leden besloten dat de monitor een standaard onderdeel van het lidmaatschap moest worden in 2017. Partos trekt dit beleid door naar 2018. Dit betekent dat vanaf 2017 de monitor geen shared service meer is en leden er niet langer extra voor hoeven te betalen. Daarnaast heeft Partos een vernieuwingstraject in gang gezet voor de Politieke Monitor. Partos streeft ernaar een online informatiedossier te creëren voor leden, met daarin alle informatie uit de Politieke Monitor - gebundeld, gearchiveerd en doorzoekbaar. Op basis van een inventarisatie van de verschillende behoeften is een *call for proposals* uitgegaan. In 2018 vergelijkt Partos de binnengekomen voorstellen en als het (financieel) haalbaar is, gaat het project in het voorjaar door.

Partos Lobbynetwerk betrokken bij meerdere uitingen

De incidentele updates voor het Partos Lobbynetwerk (150+ geïnteresseerden) zijn in de loop van 2017 omgezet naar een maandelijkse nieuwsbrief. Via die updates zijn de leden van het Partos lobbynetwerk actief betrokken bij verschillende uitingen van Partos. Denk hierbij aan de [SDG-rapportage](#), de [uitgebreide reactie](#) op de Rijksbegroting 2018 en de [bouwstenen](#) voor het nieuwe beleidskader van minister Kaag. Vanwege de drukte rondom de verkiezingen en de formatie, organiseerden we in 2017 geen fysieke bijeenkomsten voor het lobbynetwerk.

Partos (en leden) vertegenwoordigd in CONCORD

Binnen de Europese koepelorganisatie [CONCORD](#) waren Partos en haar leden in 2017 goed vertegenwoordigd. In alle hubs (de werkstructuren van CONCORD) is iemand namens Partos actief. Zo denkt Partos mee op Europese belangenbehartiging met betrekking tot 'beleidscoherentie & duurzame ontwikkeling', 'financiering voor ontwikkelingssamenwerking' en 'ruimte voor het maatschappelijk middenveld'. Daarnaast schreven de vertegenwoordigers in de hubs beleidsbrieven voor (bijna) ieder Algemeen Overleg Raad Buitenlandse Zaken - Ontwikkelingssamenwerking in de Tweede Kamer. Zo hadden Partos-leden via Nederlands beleid inbreng op het Europese beleid en vice versa. Ook werden publicaties van CONCORD gebruikt voor de Nederlandse lobby en belangenbehartiging.

INNOVATIE

Ontwikkelingssamenwerking is flink in beweging. Spelers, samenspel, speelveld en spelregels veranderen ingrijpend. Dit vraagt van ontwikkelingsorganisaties om voortdurend te innoveren en in te spelen op veranderende omstandigheden en nieuwe kansen. Daarom zet Partos in de toekomst in op het verbinden van *innovators* voor vernieuwing en impact. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

The Spindle Summer Labs: van idee naar prototype

Voor het eerst organiseerde The Spindle, het innovatieplatform van Partos, [The Spindle Summer Labs](#): tijdens vijf intensieve vrijdagen in de zomer ontwikkelden tien teams hun idee tot een prototype. Dit deden zij op basis van *design thinking* en onder intense begeleiding van Spring House designbureaus. In totaal meldden 22 teams zich aan met een innovatief idee voor ontwikkelingssamenwerking, waaruit een jury de [tien meest veelbelovende](#) selecteerde. Gedurende de vijf vrijdagen bestudeerden de teams nauwkeurig hun probleem, brachten ze nieuwe ideeën naar voren en testten ze aannames met hun prototypes. Tijdens het laatste Summer Lab presenteerden alle teams hun ontwikkelde concept aan de jury. Daarna [selecteerde de jury drie genomineerden](#) om te pitchen op het Partos Innovatiefestival. ZINC, het team dat een idee voor geboorteregistratie via blockchain uitwerkte, won 'The Spindle Award for Best Idea 2017' en € 5000,- om hun idee verder te ontwikkelen.

Free a Girl wint The Spindle Best Innovation Award 2017

Op het Partos Innovatiefestival zijn [The Spindle Innovation Awards](#) uitgereikt voor 'Best Idea 2017' (zie hierboven) en 'Best Innovation 2017' aan de meest innovatieve ideeën binnen de Nederlandse ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de zomer verspreidde The Spindle daarom een *Call for Innovations*. Op alle ingezonden innovaties kon in de eerste twee weken van september worden gestemd voor de Public Award. Het 'Health at Hand' project van Yapili won deze Award met de meeste stemmen. Een achtkoppige jury koos [de tien beste inzendingen](#) uit. Zij mochten hun innovatie pitchen op het 'Jury Event', als onderdeel van de grotere Accenture Awards. Tijdens dit event pitchten alle teams, live of via Skype, voor een plek als een van de drie genomineerden op het Partos Innovatiefestival. Uiteindelijk won 'School for Justice' van Free a Girl de [Best Innovation Award](#). Ook in 2018 gaat The Spindle weer een call for innovations uitzetten.

Fondsen in zicht voor vernieuwers en kleinere leden

Op verzoek van met name kleinere lidorganisaties ontplooidde Partos in 2017 een aantal initiatieven op het gebied van financiering. Denk aan workshops over fondsenwerving voor en tijdens het Innovatiefestival (door Han Valk fundraising consultancy) met tientallen deelnemers uit de achterban. Een andere benadering was om met name vernieuwende activiteiten van leden beter voor het voetlicht van financiers te krijgen via de [The Spindle Innovation Awards](#). Hierbij hielp zeker ook dat in de jury van deze Awards vertegenwoordigers van diverse fondsen zitten: bijvoorbeeld Stichting DOEN, Triodos Foundation en Haëlla Stichting. Deze activiteiten bleven niet onopgemerkt bij andere fondsen. In 2018 kijkt Partos hoe de verbinding met fondsen en de inspirerende en innovatieve activiteiten van Partos-leden te intensiveren.

Leave no one behind: andere manieren van werken voor betere inclusie

Het [Dutch Platform Leave No One Behind](#) (voor organisaties die zich in hun werk focussen op die groepen die moeilijk bereikbaar zijn vanwege extreme armoede, stigmatisering of invaliditeit) kwam in 2018 vier keer bijeen om te discussiëren over gezamenlijke leer- en lobbyactiviteiten. De activiteiten behelsden onder meer een inspiratiesessie over de deeleconomie, een workshop over digitaal imperialisme (onderdeel van het Partos Innovatiefestival) en een haalbaarheidsonderzoek naar een Global Inclusion Index. Ook was er aandacht voor uitwisseling rondom 'eigenwaarde' als factor bij uitsluiting en organiseerde het platform een eerste activiteit om te leren over inclusieve business development.

De Exclusion Radar: op zoek naar financiering

In 2017 is verder gewerkt aan een proefversie van de [Exclusion Radar](#). Dit project heeft als doel om de meest kwetsbare mensen, die soms zelfs niet door ontwikkelingsorganisaties worden bereikt, te kunnen identificeren. De technologie die daarvoor gebruikt werd is Verboice, een platform dat het mogelijk maakt om telefonisch honderden geautomatiseerde interviews tegelijkertijd te houden, de data te verwerken en vervolgens de uitkomsten snel te analyseren. In april is deze proefversie met succes getest tijdens een bijeenkomst van het Dutch Platform Leave No One Behind. Vervolgens heeft The Spindle in augustus samen met Karuna Foundation, Simavi, drie Nepalese organisaties en InStedd (de Amerikaanse NGO die Verboice ontwikkeld heeft) een financieringsvoorstel ingediend naar aanleiding van een *call for proposals* door het Global Partnership for Sustainable Development Data (GPSDD). Ondanks dat deze aanvraag niet gehonoreerd werd, is Karuna Foundation Nepal begonnen zelf de Exclusion Radar verder te ontwikkelen. Karuna wil de Exclusion Radar inzetten om in het kader van haar Inspire2Care programma buitengesloten kinderen met een handicap te identificeren.

INTERVIEW

Yolanda Jansen - Institutionele fondsenwerving bij Leprastichting

Samen met twee collega's was Yolanda Jansen met de SkinApp in de race voor de 'Best Idea Award 2017' gedurende The Spindle Summer Labs. Jansen: "Tijdens de Summer Labs dachten we na over alternatieve businessmodellen en distributiemethoden voor de SkinApp."

In 2016 begon de Leprastichting met het ontwikkelen van een applicatie voor het vroegtijdig ontdekken van lepra. Al snel werd duidelijk dat er buiten lepra nog veel meer kennis ontbreekt over huidaandoeningen. Zodoende werd de app uitgebreid en ontstond de *SkinApp*: voor gezondheidswerkers in de periferie om te helpen bij het vroegtijdig diagnosticeren van huidziektes en veelvoorkomende huidaandoeningen.

Als Partos-lid ontvangt de Leprastichting regelmatig nieuws van zowel Partos als The Spindle. Toen er een oproep voor The Spindle Summer Labs voorbij kwam, werd volgens Jansen iedereen meteen enthousiast. "We waren toentertijd al verder in de technische ontwikkeling van de app. De app werd namelijk al getest in het veld. De vraag bij ons was echter: Hoe nu verder? Hoe gaan we de app opschalen zodat het daadwerkelijk overal ter wereld ingezet kan worden? Deze vragen konden we misschien beantwoorden via deelname aan The Spindle Summer Labs", aldus Jansen.

Yolanda en haar collega's zagen The Spindle Summer Labs als een gelegenheid om met andere ogen naar hun product te laten kijken. Wat is er nog meer mogelijk? Jansen: "Tijdens de Summer Labs dachten we na over alternatieve businessmodellen en distributiemethoden. Niet alleen de traditionele top-down route, maar ook de bottom-up route kwam aan bod. En het ontwikkelen van een heldere strategie." De toekomst van de SkinApp ziet Yolanda rooskleurig in, en volgens haar was deelname aan The Spindle Summer Labs hiervoor een stap in de goede richting.

Begin 2018 is de Leprastichting druk bezig met de verdere ontwikkeling van de SkinApp. "De app moet in handen komen van de gezondheidswerker in de periferie. De app is ontworpen omdat lepra een van de ziektes is die moeilijk te ontdekken en lastig te diagnosticeren is, juist omdat het relatief weinig voorkomt. De kennis over ziektes als deze is aan het verdwijnen. Alleen als kennis de gezondheidswerker in de periferie bereikt, kunnen lepra en andere huidaandoeningen vroegtijdig opgespoord en behandeld worden, en kan een handicap voorkomen worden." De Leprastichting ambieert de SkinApp beschikbaar te maken in Afrikaanse, Zuid-Amerikaanse en Aziatische landen. Te beginnen met Mozambique, India, Indonesië en Brazilië.

SkinApp [viel in de prijzen](#) tijdens het Partos Innovatiefestival.

SDGS & COHERENTIE

Op 25 september 2015 hebben 193 wereldleiders zich verbonden aan de Sustainable Development Goals (SDGs): 17 werelddoelen om tussen 2015 en 2030 een einde te maken aan extreme armoede, ongelijkheid en onrecht en het probleem van klimaatverandering op te lossen. Dit kunnen we alleen halen als we naast ontwikkelingssamenwerking ook kijken naar andere zaken die invloed hebben op ontwikkelingslanden. Wat je met de ene hand geeft, kun je met de andere wegnemen. Coherentie van beleid is daarom ontzettend belangrijk. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

Building Change: Adopteer een SDG

Onder het mom 'Ready for Change' werken Partos, Foundation Max van der Stoel (FMS) en Woord en Daad sinds 2014 intensief samen rondom de uitvoering van de Sustainable Development Goals (SDGs) om coherent beleid voor ontwikkelingslanden te realiseren (beleidscoherentie voor ontwikkeling). Dit is in 2016 stevig op de politieke agenda gezet. In 2017 is 'Ready for Change' omgedoopt tot '[Building Change](#)'. In samenwerking met meer dan veertig organisaties leverde penvoerder Partos in mei [een bijdrage aan een unieke SDG-rapportage](#) namens het maatschappelijk middenveld. Daarnaast lanceerde Building Change op 25 september 2017 de actie '[Adopteer een SDG](#)'. Tweede Kamerleden werd gevraagd een SDG te 'adopteren'. Dat betekent dat zij zich zichtbaar en concreet inzetten voor zijn/haar specifieke SDG. De Tweede Kamerleden worden proactief gemonitord door verschillende maatschappelijke organisaties die zich bezighouden met de thema's van de SDGs. Eind 2017 waren er 24 Kamerleden die één of meerdere SDGs adopteerden, waarbij zestien (van de zeventien) SDGs gewaarborgd zijn.

Meer dan 400 bedrijven en organisaties voor een duurzaam regeerakkoord

Tijdens de formatie en kabinetsonderhandelingen heeft een grote groep van 436 bedrijven en maatschappelijke organisaties de onderhandelaars opgeroepen een [duurzaam regeerakkoord](#) te maken waarin de Sustainable Development Goals (SDGs) centraal staan. De oproep, in combinatie met repen duurzame chocolade als 'food for thought', werd in april [aangeboden](#) aan informateur Schippers en [in mei](#) aan de Kamercommissie Buitenlandse Handel en Ontwikkelings-samenwerking. De oproep is een initiatief van MVO Nederland/De Groene Zaak en Partos. Met deze oproep werd aangedrongen op beleid dat getoetst wordt aan de SDGs, een regeerakkoord met een belastingverschuiving van arbeid naar grondstoffen en met een volwaardig budget voor ontwikkelingssamenwerking.

EEN STERK MAATSCHAPPELIJK MIDDENVELD

In toenemende mate ziet Partos dat overheden burgerorganisaties via wetgeving of anderszins aan banden leggen, zodat zij zich niet krachtig kunnen manifesteren als tegenmacht. Omdat een sterke *civil society* zo ontzettend belangrijk is voor ontwikkeling, is ‘ruimte voor het maatschappelijk middenveld’ één van de belangrijkste onderwerpen voor Partos. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

Civic Space Platform ontwikkelt gezamenlijk narrative

Het [Civic Space Platform](#) van Partos/The Spindle brengt ontwikkelings-, mensenrechten-, en milieuorganisaties samen die werken met partners in zuidelijke landen en gezamenlijk willen opkomen voor de krimpende ruimte voor maatschappelijk activisme. In een maandelijkse nieuwsbrief krijgen leden van het Partos Civic Space Platform de mogelijkheid om activiteiten, meetings, trends en rapporten over civic space met andere leden te delen. In 2017 kwam het platform twee keer bijeen om kennis uit te wisselen en in november publiceerde het platform ‘[Shrinking Civic Space: some counter-narratives](#)’. In deze paper analyseert het platform issues van krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld, alsook argumenten van statelijke en niet-statale actoren om restricties op te leggen aan het maatschappelijk middenveld. Zo biedt de publicatie een handvat aan Civic Space Organizations en Human Rights Defenders om deze problemen ter discussie te stellen en een dialoog aan te gaan met de regering, diplomaten en de gemeenschap.

Met SPEAK! aandacht gevraagd voor civic space

Samen met een aantal leden van het [Civic Space Platform](#) organiseerde Partos een Nederlandse campagne als onderdeel van de mondiale SPEAK! campagne. Middels een paginagrote advertentie in de NRC en een tijdelijke black-out van de website van de deelnemende organisaties, deelden Nederlandse NGOs hun zorgen met het publiek om de wereldwijd toenemende druk op maatschappelijke organisaties en activisme. Ook bij de partijen in de Tweede Kamer heeft dit onderwerp nu de aandacht. Koepelorganisatie [CIVICUS](#) initieerde de campagne, die liep van 22 t/m 24 september 2017.

Het bedrijfsleven betrekken met The Business Case for Civic Space

[The Business Case for Civic Space](#) is een werkgroep, bedacht door het [Civic Space Platform](#), om het bedrijfsleven te betrekken bij het beschermen van de ruimte voor maatschappelijke organisaties. Met die gedachte organiseerde de werkgroep een workshop in maart 2017, om aan de hand van een aantal cases de motivatie van bedrijven te onderzoeken om al dan niet in actie te komen (wanneer de civic space bedreigd wordt). Oxfam Novib, de trekker van deze werkgroep, doet momenteel in een aantal pilots verder onderzoek naar de rol en samenwerking met het bedrijfsleven op dit onderwerp.

Inspirerende voorbeelden in Activism, Artivism and Beyond

In samenwerking met The Broker en CIVICUS publiceerde The Spindle in 2017 onder de titel [Activism, Artivism and Beyond](#) een overzicht van inspirerende voorbeelden van organisaties en activisten die - ondanks allerlei beperkende maatregelen door de overheid - succesvol actie voerden. De publicatie werd gepresenteerd in juni in het bijzijn van Partos-leden, ambtenaren van het ministerie van

Buitenlandse Zaken en andere geïnteresseerden. Wat kunnen we nog meer samen doen om werk te blijven maken van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld? De publicatie had als doel voor The Spindle het belang van civic space extra onder de aandacht te brengen en maatschappelijke organisaties en bewegingen te inspireren hoe je kan manoeuvreren in tijden van krimpende civic space.

Gelijkwaardige relaties in nieuwe vormen van samenwerking

‘Nieuwe vormen van samenwerken tussen maatschappelijke organisaties’ is een onderwerp waarop The Spindle in het najaar van 2017 extra focus heeft gelegd. Onder meer maakte The Spindle deel uit van een webinar - georganiseerd in samenwerking met Partnership Learning Loop en het ministerie van Buitenlandse Zaken – over dit onderwerp. Ook organiseerde Partos [een workshop](#) tijdens de International Civil Society Week van CIVICUS in Suva (Fiji-Islands). Zowel in het webinar als tijdens de workshop is gekeken naar de oorzaken van de ongelijkheid tussen organisaties in het mondiale noorden en het mondiale zuiden, maar ook naar mogelijke oplossingen. In 2018 werkt The Spindle, in samenwerking met The Broker en CIVICUS, toe naar een publicatie met inspirerende voorbeelden van ‘new civil society partnerships’.

BEELDVORMING ONTWIKKELINGSSAMENWERKING

Partos vindt het belangrijk dat de beeldvorming rondom ontwikkelingssamenwerking overeenkomt met de werkelijkheid. Om deze aansluiting te verbeteren volgt Partos het maatschappelijke debat nauwlettend en voedt deze met informatie. Dit ondernam Partos in 2017 op dit thema:

World's Best News behaalde groot bereik in 2017

De [World's Best News campagne](#) bereikte in 2017 via de media een indrukwekkend aantal mensen. De campagne verscheen 160 maal in de regionale en landelijke dagbladen en circa vijftig keer in de landelijke en regionale radio- en tv-uitzendingen. In haar dagelijkse 'Nieuws van de Vooruitgang' maakt Sublime FM veel gebruik van de informatie van WBN. Wekelijks lezen en gebruiken 150 journalisten de WBN-nieuwsbrief. Daarnaast bereikte de campagne 3300 mensen via 59 lezingen en workshops. Tal van andere uitingen, via vrijwilligers, filmpjes op de Bevrijdingsfestivals en via social media, bereikten een grote doelgroep. Sinds december 2017 tonen de Nederlandse Spoorwegen berichten van WBN op hun schermen op de perrons en in intercity's. Van strategische waarde om meer positief nieuws te brengen was het [Manifest 'Naar een verantwoorde Journalistiek'](#), dat door 89 journalisten ondertekend werd en ook uitgebreid aandacht kreeg in de media. In 2018 staan voor circa tweehonderd journalisten trainingen op het programma. Partos hoopt dat de campagne langs deze weg haar vruchten afwerpt en inderdaad bijdraagt aan de overtuiging dat je kan werken aan vooruitgang. De afweging tussen hoe je noodzaak enerzijds en resultaten en vooruitgang anderzijds naar buiten brengt, blijft voortdurend een uitdaging.

Partos organiseerde voor de vierde keer het Partos Innovatiefestival

Fail fast, organisational simplification, schizofrene content, fair trade software en geen Euro maar een Afro. Zomaar wat termen die je kon horen op het [Partos Innovatiefestival](#). Voor de vierde maal organiseerde Partos dit festival, ditmaal in het KIT te Amsterdam. Met een kleine driehonderd bezoekers, zestien workshops, een tiental sprekers, safari, markt, panel en de uitreiking van [The Spindle Innovation Awards](#), werd het een goedgevulde en interessante dag. Samen met [Akvo](#) inventariseerde Partos wat de bezoekers van het festival vonden. Zo'n veertig bezoekers waardeerden het festival gemiddeld met een 8. De meesten zeiden te komen voor debat, discussie en kennisuitwisseling. Maar ook netwerken stond hoog op het lijstje. De foto's kun je [hier](#) terugvinden. Ook in 2018 staat een Partos Innovatiefestival weer op de planning.

Communicatiekoningin Betteke van Ruler bij College Tour

De communicatieprofessional is een 'sensemaker' en 'Gooi het communicatieplan maar in de sloot'. Hoogleraar en communicatiegoeroe Betteke van Ruler was de hoofdgast tijdens de vierde editie van [College Tour](#). Sindsdien weten communicatieprofessionals van de leden van Partos en [Goede Doelen Nederland](#) dat communicatie veel meer 'agile' moet. Ook in 2017 sloegen de brancheverenigingen de handen ineen om de communicatieprofessionals van beider leden elkaar te laten ontmoeten en hun vakkennis bij te spijkeren door een spraakmakende gast. Bij eerdere College Tours waren [Paul Stamsnijder](#), [Lars Duursma](#) en [Hans Nijenhuis](#) te gast. Betteke van Ruler trok een volle zaal: tachtig deelnemers waren erbij in de salon van De Balie. In 2018 plannen Partos en Goede Doelen Nederland twee College Tours, een in het voorjaar en een in het najaar.

Stay Human deelde inzichten in polarisatie en framing

[Stay Human](#) (waar Partos mede-initiatiefnemer van is) zet in op het versterken van de sociale cohesie van de Nederlandse samenleving waar het gaat om de komst, opvang en integratie van vluchtelingen in Nederland. Waar dit in 2016 startte als campagne met ruim vijftig coalitiepartners, verschoof de aanpak in 2017 naar depolarisatie op lokaal niveau. Via drie masterclasses en diverse training- en ontwikkelsessies kregen de coalitieleden, professionals en vrijwilligers training over polarisatie en framing. Het [Polarisatiemodel](#) van Bart Brandsma en het document [Het Gelijk van Iedereen](#) dienden ter inspiratie. Met name binnen de kerken en in het onderwijs werden deze inzichten verspreid, waarbij *learning by doing* een belangrijke rol speelde. In nauwe samenwerking met Purpose en Ipsos is de Nationale Monitor Polarisation en Beeldvorming Vluchtelingen uitgevoerd. Stay Human heeft vervolgens de inzichten uit deze eerste Monitor en de veldervaringen weer gebruikt voor inbreng in interdepartementale sessies. In het voorjaar van 2018 is een volgende coalitiebijeenkomst gepland, met Vluchtelingenwerk en PAX als voortrekkers.

Nieuwe website voor The Spindle

Bij de start van The Spindle in 2016 creëerde het team een eigen website in samenwerking met Partos-lid 1%Club. De focus die met name lag op een online community, bleek niet goed te werken in combinatie met de reeds bestaande offline werkgroepen, die hierdoor onvoldoende aandacht kregen. Daarom koos The Spindle begin 2017 voor [een nieuwe website](#), die in drie maanden tijd is gerealiseerd en sinds juli meer dan 30.000 bezoekers trok. De website is een 'lean' product en constant in ontwikkeling. De (online) community van The Spindle is in 2017 gegroeid van zo'n zeshonderd naar meer dan duizend belangstellenden voor de tweewekelijkse nieuwsbrief. [The Spindle Facebook pagina](#) groeide naar 138 volgers (55 in 2016), [Twitter](#) groeide naar 1655 volgers (1497 in 2016) en de [showcasepagina op LinkedIn](#) naar 86 volgers (26 in 2016). The Spindle rapporteert ook in IATI, het International Aid Transparency Initiative.

BEDRIJFSVOERING

Effectieve ontwikkelingsorganisaties en effectieve ontwikkelingssamenwerking vormen samen de overkoepelende doelstelling van Partos. Door ruimte en voorwaarden te scheppen voor de leden, kunnen zij effectief en impactvol werken aan een rechtvaardige en duurzame wereld voor iedereen.

Samen de toekomst verkennen van (Nederlandse) ontwikkelingssamenwerking

De wereld om ons heen verandert constant en daarmee ook die van ontwikkelingssamenwerking. Tijdens de Algemene Ledenvergadering van november 2017 startte Partos een brede verkenning naar de toekomst van de ontwikkelingssamenwerking en Nederlandse ontwikkelingsorganisaties. Perspectivity ondersteunt Partos daarbij. Voor een inclusieve insteek en maximaal bereik in Nederland en het buitenland zette Perspectivity haar online tool Sprockler in, voor het verzamelen en zichtbaar maken van de [verhalen en trends](#). Een ‘verkennergroep’, bestaande uit circa 35 personen uit ontwikkelingsorganisaties, overheid, kennisinstellingen en de financiële sector, ging hiermee vervolgens aan de gang. Op basis van trends en belangrijke onzekerheden ontwikkelde de verkennergroep vier mogelijke toekomstscenario’s. De [voortgang van het project is online](#) te volgen. In 2018 kijkt de groep naar de implicaties van deze scenario’s en formuleert zij maatregelen om voorbereid te zijn op deze mogelijke ontwikkelingen, alsook om een gewenste toekomst na te streven (waarin wellicht de SDGs een grotere rol gaan spelen).

Jongerenraad: inzet op ongehoord potentieel

Wat brengen jongeren? Hoe kunnen we beter luisteren? Hoe kunnen we het potentieel van jongeren beter benutten en hoe kunnen we de positie van jongeren verbeteren? Deze vragen leidden in 2017 tot het initiatief van een Partos Jongerenraad. Een eerste, verkennende [uitwisseling van ideeën](#) tussen ruim dertig jongeren en directie en bestuur van Partos vond plaats op 17 mei. De tweede bijeenkomst, op 13 december, en bezocht door circa vijftien jongeren, was al meer [praktisch gericht](#). Dit resulteerde in een aantal voorgenomen acties om de inbreng en positie van jongeren te verbeteren, onder meer via het Human Resources netwerk van Partos en inzet op nieuwe thema’s onder het [Young Expert Programme](#) (YEP), dat zich nu alleen op water en agrofood richt.

Steeds meer samenwerking met andere (branche)verenigingen

Partos zoekt in toenemende mate de wisselwerking met andere brancheorganisaties. De samenwerking met Goede Doelen Nederland is voortgezet, onder meer op het gebied van communicatie, gedeelde diensten en Nederlands beleid voor goededoelenorganisaties. Samen met dertien andere organisaties, waaronder Goede Doelen Nederland, Partin en Nederland Filantropieland, ondertekende Partos een [Manifest voor Filantropie](#). Met Goede Doelen Nederland, het CBF en een aantal andere organisaties werd de eerste Impact Challenge georganiseerd. Met De Groene Zaak, branchevereniging voor duurzame bedrijven en begin 2018 opgegaan in MVO-Nederland, werd het initiatief Duurzaam Regeerakkoord gelanceerd. Partos vormt met een zevental koepelorganisaties de Stuurgroep van de [SDG Nederland Charter](#), van waaruit samenwerkingsacties, agendering en communicatie over de SDGs worden geïnitieerd. Tot slot participeerde Partos samen met een twintigtal andere brancheverenigingen in masterclasses over ‘De innovatieve vereniging’. Deze werden georganiseerd door Kenniscentrum ICOON, dat heeft aangeboden Partos te begeleiden in haar vernieuwingsslag.

Partos Financial Network sprak over risicomanagement en complexe organisaties

In 2017 vonden twee bijeenkomsten plaats voor het Partos Financial Network. Dit kennisnetwerk organiseert sessies rondom vakspecifieke issues die voortkomen uit het werken met zuidelijke partners en veldkantoren. Partos functioneert hierbij als verbindende kracht. De leden dragen de thema's aan en het netwerk kent een vaste kern. De eerste bijeenkomst (25 deelnemers) ging over [risicomanagement](#). Hoeveel risico's is een organisatie bereid te lopen? *Risk appetite* is hierbij een leidend begrip. De [tweede sessie](#) van het Financial Network ging over het omgaan met 'verbonden partijen' ofwel uitvoeringsorganisaties (30 deelnemers). Wat zijn de gevolgen voor de accountability van steeds complexere organisaties?

Seminar over Foreign Exchange en buitenlands betalingsverkeer

Partos-leden wisselen gezien hun werkveld geregeld van en naar 'exotische' valuta. Deze zijn vaker aan wisselingen onderhevig dan harde valuta als de dollar en de euro. Daarmee zijn deze sterk veranderlijke valuta ook moeilijker te verwerken in de administratie. Treasury management is dan ook echt een issue in een situatie waarin soms met wel twintig verschillende valuta wordt gewerkt. Daarom organiseerde Partos in april [een seminar](#) (35 deelnemers) over Foreign Exchange en buitenlands betalingsverkeer, in samenwerking met enkele leden en INTL FcStone.

Shared Services: inkoopvoordelen via Partos in 2017

In 2017 wilde Partos het [pakket aan inkoopvoordelen](#) verder verbreden. Het wederzijds openstellen van de inkoopvoordelen van Partos en Goede Doelen Nederland heeft echter nauwelijks resultaat gehad. Enkele leden maakten gebruik van de voordelen van Goede Doelen Nederland, maar geen enkel lid van Goede Doelen Nederland maakte gebruik van de inkoopvoordelen van Partos. Een overzicht van de ontwikkelingen in 2017:

- **Dienstreizen:** deze loopt sinds 2017 via Uniglobe Westland. 35 leden maken hier gebruik van. Dit contract wordt intensief gemonitord door Partos. De gemiddelde waardering is 7.0 (Ter vergelijking: vorige reisagent VCK Travel scoorde in het eerste jaar een 7.5). Uniglobe Westland moest duidelijk wennen aan de specifieke eisen en wensen van de leden, waardoor de contractuele responstijd op teveel aanvragen niet behaald werd. Voor 2018 zijn de nodige verbeterafspraken gemaakt.
- **(Online) Media Monitoring:** het LexisNexis-contract werd vervangen door een contract met Meltwater. Zeven deelnemers. Zie onder.
- **Visumdiensten:** Loopt via CIBT Visa, met 45 gebruikers. In 2017 vond een kwaliteitsonderzoek plaats: er heerst grote tevredenheid over de kwaliteit van de diensten, al vindt men het soms wat duur. Zowel voor 2017 als 2018 heeft Partos prijsstijgingen voorkomen.
- **Zakelijke reisverzekering AON:** vijf gebruikers. Er is een mantel voor de specifieke risico's van de leden.
- **Vertaaldiensten:** Nieuw contract met Livewords (voorheen Concorde). Na uitgebreide vergelijking op prijs/kwaliteit is Partos een raamcontract aangegaan.
- **Ziekteverzuimverzekering:** Nieuw contract met SAZAS, wordt per 1 januari 2018 aangeboden.
- **HRM ondersteuning bij grensoverschrijdend werken:** Nieuw contract met Exterus, op de sociale en fiscale aspecten van grensoverschrijdend werken.

- **Preferred suppliers juridische diensten:** Met name van de adviseurs op het gebied van arbeidsrecht, contractrecht en fiscaal recht wordt ruim gebruikgemaakt, naar tevredenheid van de circa twintig leden.

Een nieuwe shared service voor media monitoring: Meltwater

Partos heeft een nieuw raamcontract afgesloten met [Meltwater](#) (link achter login), voor leden die aan media monitoring (willen) doen. Leden van Partos konden al een aantal jaren flinke korting krijgen op media monitoring via het raamcontract met LexisNexis. In 2017 kwam LexisNexis echter met een nieuw (en duurder) product, waardoor dit raamcontract ten einde liep. De wijzigingen bij LexisNexis waren voor Partos een reden om met LexisNexis in gesprek te gaan, alsook met andere aanbieders. Na overleg met meerdere Partos-leden die de dienst afnemen, is de keuze voor een vervolgcontract gevallen op Meltwater. Partos hoopt met Meltwater een goede alternatieve dienst aan te bieden.

Ook online vind je Partos terug

De Partos-website, de nieuwsbrief en social media zijn de belangrijkste online instrumenten om nieuws, verslagen en interessante bijeenkomsten van de vereniging te delen met onze leden. In 2017 is het aantal bezoekers van de Partos-website wederom toegenomen. Waren er in 2016 nog 65.300 bezoekers, in 2017 is dit aantal meer dan 77.900. Ook het bereik van de social media van Partos is vergroot, met op 31 december 3487 volgers op [Twitter](#) (2016: 2973), 1181 likes op [Facebook](#) (843) en 744 volgers op [LinkedIn](#) (514). Op de maandelijkse nieuwsbrief zijn aan het einde van vorig jaar 1935 medewerkers van Partos-leden geabonneerd (2022 in 2016). Naast het ‘verplichte’ jaarverslag dat alle directeuren in aanloop naar de ALV ontvangen, is er ook een meer toegankelijk jaarverslag gepubliceerd, in de vorm van een online magazine op [jaarverslag2016.partos.nl](#). In 2018 wil Partos een ‘levend’ jaarverslag publiceren, zodat haar leden gedurende het jaar al op de hoogte zijn van de geboekte resultaten in 2018.

INTERVIEW

Ad Rombouts - Financiën, HRM en Shared Services bij Partos

Al meer dan acht jaar werkt Ad Rombouts bij Partos aan de financiën, HRM en shared services van de branchevereniging. Rombouts: “Leden kunnen erop vertrouwen dat Partos zorgt voor een goed aanbod van diensten en inspeelt op hun vragen.”

Bedrijfsvoering is niet het populairste onderwerp, toch verdient dit secundaire proces meer aandacht vanwege de voordelen die de Partos-leden hier nog kunnen behalen. Ad Rombouts is hier veel mee bezig in zijn werk bij Partos. Een belangrijk onderdeel zijn de shared services: het realiseren van gezamenlijke inkoopvoordelen. Dankzij de shared services zijn Partos-leden goedkoper uit en hoeft niet elk lid apart de markt op te gaan om de beste deal te sluiten. Rombouts: “De populairste shared service die we op dit moment aanbieden is de visumdienst in samenwerking met CIBT visas. Meer dan vijftig leden maken hier op dit moment gebruik van. Ik probeer de beste deal te maken, waarbij ik altijd kijk naar zowel prijs als kwaliteit.”

De ledenwaarderingsonderzoeken van 2015 en 2017 maakten duidelijk waar Partos-leden behoefte aan hebben op het gebied van bedrijfsvoering. Door deze onderzoeken weet Ad Rombouts wat er speelt onder de leden. Hij krijgt bovendien vaak concrete vragen waar ideeën of samenwerkingen uit voortvloeien. Rombouts pakt sommige zaken ook proactief op. Zo houdt hij zich bezig met toekomstige wetswijzigingen waarover Partos-leden vragen kunnen stellen.

Partos zorgt ook voor kennisdeling onder de leden als het gaat om bedrijfsvoering. Rombouts coördineert zowel een actief Financial Network als een HRM-netwerk. Er zijn regelmatig wetswijzigingen op sociaal of fiscaal gebied, bijvoorbeeld de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG). “Ik weet dat veel leden daar nu mee aan het tobben zijn. Daarom organiseer ik hieromtrent bijeenkomsten voor HRM-ers en financiële mensen, zodat iedereen op de hoogte is van wijzigingen van buitenaf. Deze bijeenkomsten vormen tegelijkertijd een mooie ontmoetingsplaats”, aldus Rombouts.

In 2017 zette Rombouts drie nieuwe shared services in gang: een vertaaldienst in samenwerking met Livewords, een ziekteverzuimverzekering in samenwerking met SAZAS en HRM-ondersteuning van expats/impats in samenwerking met Exterus. Rombouts: “Het is inefficiënt voor leden om zelf de markt op te gaan als we als branchevereniging gezamenlijk de handen ineen kunnen slaan. Op dit moment maken nog niet alle leden gebruik van de verschillende bijeenkomsten en shared services die wij opzetten, maar leden kunnen erop vertrouwen dat Partos zorgt voor een goed aanbod en dat wij inspelen op de vragen van leden.”

DE VERENIGING PARTOS

Contactgegevens:

Naam	Vereniging Partos
Adres	Ellermanstraat 18b, 1114 AK, Amsterdam/Duivendrecht
Telefoon	+31(0)20 3209901
Kamer van Koophandel	34214586
Website	www.partos.nl
Email	info@partos.nl

Verenigingsbestuur in 2017

Naam	Functie	Lid sinds	Lidorganisatie	Nevenfuncties
Jan Willem Nieuwenhuys	Voorzitter	13-11-2015 (eerste termijn)	Onafhankelijk	→ Directeur Vermogensbeheer bij ASN Bank → bestuurslid bij Heidemaatschappij, Human Rights Watch, VBDO en Haëlla
Fatumo Farah	Penningmeester tot 18-11-2017 & auditcommissie	13-11-2015 (eerste termijn)	Hirda	→ Training en consultancy t.b.v. NGOs en migranten-organisaties → bestuurslid GFMD-GSD en DFD
Nico Hoogenraad	Penningmeester & lid auditcommissie	18-11-2017 (eerste termijn)	Dorcas	→ Stichting Abigail, penningmeester
Evelijne Bruning	Lid	17-11-2016 (eerste termijn)	The Hunger Project	→ Bestuurslid Both Ends en AgriProFocus
Kees van den Broek	Lid, Vice Voorzitter	13-11-2015 (eerste termijn)	Liliane Fonds	→ Voorzitter bestuur DCDD → Lid bestuur Vhufuli Art
Jeroen van der Sommen	Lid	13-11-2015 (eerste termijn)	Akvo	→ CEO Akvo Singapore Pte Ltd → Bestuurslid Akvo Kenya Foundation
Allert van den Ham	Lid & auditcommissie	06-11-12 (tweede termijn) Beëindigd 18-11-2017	SNV	→ Vz. RvT SNV USA
Marie Jose Alting von Geusau	Lid & Secretaris sinds 13-11-2015	11-11-14 (tweede termijn)	CNV Internationaal	→ Vertrouwenspersoon D66 Den Haag

GOVERNANCE

De aansturing van Partos als vereniging heeft formele en informele componenten. De voornaamste, formele aansturende organen zijn de Algemene Ledenvergadering (ALV), het bestuur en de directie. Daarnaast geven veelvuldige contacten met leden, alsook Nederlandse en internationale samenwerkingspartners voeding aan de (richting van de) vereniging.

Doelstelling Partos

Effectieve ontwikkelingsorganisaties en effectieve ontwikkelingssamenwerking vormen samen de overkoepelende doelstelling van Partos. In de loop van 2017 is deze doelstelling geactualiseerd tot: ‘Krachtige ontwikkelingssamenwerking voor een inclusieve, rechtvaardige en duurzame samenleving’, met als strategische doelen:

1. veerkrachtige ontwikkelingsorganisaties
2. robuust ontwikkelingsbeleid
3. coherente en actieve inzet van alle relevante partijen voor ontwikkelingssamenwerking

Dit doet Partos met de vijf V's van: Verbinden, Vernieuwen, Versterken, Vertegenwoordigen en Vertrouwen. De drie waardestrategieën *innovatie*, *kwaliteit* en *focus* geven Partos richting in het nastreven van haar doelen.

Algemene Ledenvergadering

Het hoogste orgaan binnen de vereniging is de Algemene Ledenvergadering, die een belangrijke rol speelt in de formele besluitvorming. Deze vergadering vindt tweemaal per jaar plaats. Iedere lidorganisatie heeft hier stemrecht en kan meebepalen over de koers van de vereniging. In principe wordt de ALV bijgewoond door de directeuren van de lidorganisaties, maar ook een afgevaardigde heeft de volmacht om mee te beslissen.

De Algemene Ledenvergadering (ALV) kwam in 2017 in april en november bijeen. In april waren veertig organisaties vertegenwoordigd en in november 38 organisaties. Tijdens de vergadering van 13 april 2017 stelden de leden zowel de jaarrekening als het jaarverslag van 2016 vast en keurden deze goed. Daarnaast was er aandacht voor ‘de toekomstbestendige organisatie’: SNV, Amref Flying Doctors en SOS Kinderdorpen gaven daarbij inzicht in de keuzes die zij hebben gemaakt. Na de sluiting van de vergadering ontmoetten Partos-leden enkele externe relaties tijdens de Partos Lenteborrel. Prof. Dr. Thea Hilhorst (International Institute of Social Studies van de Erasmus Universiteit Rotterdam) verrijkte de bijeenkomst met een krachtig verhaal over de complexe relaties tussen ontwikkelingsorganisaties, noodhulporganisaties en de lokale bevolking tijdens crises.

In de ALV van 9 november 2017 stelden de leden het jaarplan voor 2018 en de bijbehorende begroting vast en keurden deze goed. De leden bevestigden ook de benoeming van het nieuwe bestuurslid Nico Hoogenraad (Dorcas) en de herbenoeming van Marie Jose Alting von Geusau (CNV Internationaal). De ALV was ook het startschot van de Toekomstverkenning van Partos, door middel van een interactieve workshop met Perspective. Tot slot gaf Jelmer Kamstra (ministerie van Buitenlandse Zaken) een presentatie over *Social Transformation vs Managerialism*.

Verenigingsbestuur

Het bestuur van Partos bestaat uit maximaal zeven leden inclusief de voorzitter. De voorzitter is onafhankelijk en de bestuursleden zijn statutair directeur bij een lidorganisatie. Het bestuur kiest de voorzitter en zijn/haar benoeming wordt door de Algemene Ledenvergadering bevestigd. Bestuursleden worden door de statutaire directeuren bij de lidorganisaties gekozen en door de ALV bevestigd. Zowel de voorzitter als de bestuursleden worden voor een periode van drie jaar gekozen. Zij kunnen zich éénmaal herkiesbaar stellen en dus maximaal zes jaar zitting hebben in het bestuur. Het bestuur ziet primair toe op de strategie en het jaarplan van Partos, alsook op het functioneren van de directeur van Partos. Jaarlijks houdt het bestuur een functioneringsgesprek met de directeur.

In 2017 nam Partos afscheid van één bestuurslid. Allert van der Ham (SNV) verliet het bestuur, omdat hij zijn directeursfunctie bij SNV neerlegde. Hij is opgevolgd door Nico Hoogenraad (Dorcas). Binnen het bestuur heeft Nico Hoogenraad de portefeuille van Penningmeester overgenomen van Fatumo Farah. Zij stelde deze functie om persoonlijke redenen ter beschikking.

Het bestuur vergaderde in 2017 vijf keer. Drie reguliere vergaderingen, één vergadering per e-mail en één heisessie. Eén reguliere vergadering werd geannuleerd. Het bestuur besprak onder meer de volgende zaken:

- Contributiesystematiek
- Verkenning nieuwe functies/rollen Partos voor de leden
- Oprichting Partos Jongerenraad
- Het gratis beschikbaar stellen van de Politieke Monitor voor alle leden
- Het ledenwaarderingsonderzoek
- Participatie van Partos aan de Social Impact Challenge van ABN/Amro
- De vergaderfrequentie van het bestuur
- Zelfevaluatie bestuur

Het bestuur heeft één subcommissie: de auditcommissie. Deze komt tweemaal per jaar bijeen en bespreekt de begroting en de jaarrekening, het *treasury*-beleid en de hoogte van de reserveringen. In 2017 evalueerde het bestuur haar eigen functioneren. Het bestuur vindt haar toezicht op en inbreng in het strategisch handelen van Partos toereikend en de afbakening van verantwoordelijkheden tussen directie en bestuur adequaat. De relatie met en de terugkoppeling aan de leden, alsook risicobeheersing, gaan meer aandacht krijgen. Bestuursvergaderingen worden door de medewerkers van Partos - onder coördinatie van de directeur - voorbereid en van documentatie voorzien. De directeur en directie assistent wonen alle bestuursvergaderingen bij. Afhankelijk van het onderwerp nemen op uitnodiging ook andere teamleden deel aan de vergadering. Het aantal vergaderingen is teruggebracht naar drie reguliere vergaderingen, een heidag, een bijeenkomst van het bestuur met de Partos Jongerenraad en twee Algemene Ledenvergaderingen.

Directie Partos

Op 1 februari 2014 is de heer Bart Romijn in dienst getreden als directeur van de Vereniging Partos. Sinds 2015 is Romijn bestuurslid van de [Worldconnectors](#). In 2017 zit Bart Romijn ook in de

Stuurgroep van de Nederlandse [SDG Charter](#) en is hij voorzitter van de internationale adviesraad van [Voice](#).

Partos-kernteam

Het kernteam van Partos bereidt het jaarlijkse werkplan voor en voert deze, na goedkeuring door de Algemene Ledenvergadering, uit. De sfeer op kantoor is open en inclusief. Lijnen zijn kort en de medewerkers en teams werken kerntaak- en projectgericht. Wekelijks is er een teamoverleg om de activiteiten op elkaar af te stemmen en samenwerking te optimaliseren. De directeur en de hoofden van de drie kerntaken (Kennis en Effectiviteit, Belangenbehartiging en Beleidsbeïnvloeding en Beeldvorming en Communicatie) stemmen wekelijks op hoofdlijnen ieders activiteiten af. Eén- tot tweewekelijks vinden bilaterale gesprekken plaats tussen leidinggevenden, projectleiders en hun medewerkers. Er worden regelmatig functioneringsgesprekken gehouden en binnen het team is er een vertrouwenspersoon aangesteld, alsook binnen het bestuur. Bij de vertrouwenspersonen zijn geen meldingen binnengekomen in 2017.

Partos kent een 36-urige werkweek. Het aantal bureaumedewerkers was op 31 december 2017 8,6 fte. Partos telde eind 2017 zeven vaste contracten, drie tijdelijke contracten en er stond één vacature open. Bij Partos werken vier mannen en zes vrouwen. Dit is vergelijkbaar met het sectorgemiddelde: 33 procent man tegenover 67 procent vrouw. Bij aanstellingen kijkt Partos naar de meest geschikte kandidaat; er wordt geen voorkeursbeleid gevoerd. De gemiddelde leeftijd is 47 jaar. Het ziekteverzuimpercentage is 3,26 procent (in 2016 1,58 procent). Qua rechtspositieregeling gaat Partos uit van het rechtspositiereglement van Cordaid, dat gebaseerd is op de cao Sociaal Werk (voorheen Welzijn genaamd). De cao-indexeringen worden gevolgd. Op 1 september 2017 is een salarisindexering van 1,65 procent doorgevoerd.

Klachtencommissie

Klachten over lidorganisaties die vermoedelijk de [Gedragcode van Partos](#) schenden, moeten primair worden opgelost in contact met de betrokken organisatie. Er zijn verschillende andere manieren om problemen of misstanden in de sector te bespreken of aan de kaak te stellen. Een beroep op de nalevingsprocedure van Partos is een allerlaatste stap. De Gedragcode voorziet in een formele klachtenprocedure waarvan in 2017 geen gebruik is gemaakt.

Duurzaamheid Partos-bureau

Partos streeft ernaar waar mogelijk bij te dragen aan een duurzame bedrijfsvoering. Zo kiest Partos altijd voor de groene variant van kantoorartikelen, is het papier recyclebaar, worden plastic afval en papier apart ingezameld en kantoormaterialen afgevoerd naar een recyclestation. Het gebruik van openbaar vervoer wordt gestimuleerd, evenals het plannen van online of telefonische werkbesprekingen in plaats van fysieke bijeenkomsten. Ook bestaat de lunch uit grotendeels biologische producten. De CO₂-vervuiling van de vliegvluchten wordt gecompenseerd.

Partos-leden

In 2017 is Partos met 99 leden begonnen, in totaal waren er eind december 101 leden. Op grond van de loonsom verdeelt Partos de leden in vier schijven: de kleinere in schijf 1 en de grotere in schijf 4.

In 2017 was de verdeling als volgt:

- Schijf 1: 41
- Schijf 2: 10
- Schijf 3: 33
- Schijf 4: 17
- Aspirant-leden: 0

Uitgetreden per 1/1/2017: Spark, BoP Innovation center, Butterfly Works en SEVA Network. Ilea is gaande het jaar uitgetreden vanwege opheffing. Toegetreden in 2017: ECDPM, Media Focus International en ONE. Zie de ledenlijst 2017 op pagina 27.

Ledenmanagement

Het kernteam en de bestuursleden hebben frequent contact met de leden van Partos via de twee jaarlijkse ledenvergaderingen, werkbezoeken, bijeenkomsten van werkgroepen, conferenties en via allerhande samenwerkingsactiviteiten. Dit geeft het kernteam en het bestuur belangrijke voeding en voeling. De ‘waardestrategie Kwaliteit’ (zie Doelstellingen & Strategie) houdt hiermee verband: in alle diensten hoge kwaliteit nastreven, luisteren naar en al dan niet proactief reageren op wat leden nodig hebben en vragen, en betrokkenheid genereren. Het gaat hierbij niet alleen om ogen en oren binnen de vereniging, maar ook om voor de leden relevante externe ontwikkelingen te signaleren en te duiden. Het ledenwaarderingsonderzoek is hierbij een belangrijk hulpmiddel.

Vanaf 2014 voert Partos brede ledenwaarderingsonderzoeken uit. De eerdere ledenonderzoeken leidden onder meer tot het toekomstscenario ‘Verbinden voor Vernieuwing en Impact’, waaruit het Partos Innovatieplatform [The Spindle](#) is voortgekomen. Medio 2017 liet Partos opnieuw een ledenwaarderingsonderzoek uitvoeren door Birch. Er deden in totaal 85 respondenten mee, 74 via de online enquête en 11 via telefonische interviews. Deze 85 personen vertegenwoordigden bij elkaar 48 verschillende Partos-leden. De *response rate* was veel lager dan verwacht, maar zoals iedere individuele feedback van leden gewaardeerd wordt, hecht Partos ook veel waarde aan kwalitatieve inzichten. Het gemiddelde ‘rapportcijfer’ voor Partos is 7,1 (voorheen 7,0). Dit ligt weliswaar boven het landelijke gemiddelde van brancheverenigingen, maar Partos gaat voor meer. Waar voorheen 33 procent van de respondenten het eens was met de stelling ‘Partos vangt de signalen van leden redelijk goed en actief op’, is dat nu 49 procent. Op dit vlak wil Partos voortgang blijven maken door een extra impuls te geven aan ledenmanagement, namelijk op drie manieren: ‘responsief luisteren naar leden, kwaliteit leveren aan leden en leden mobiliseren’.

‘Lobby voor gemeenschappelijke doelen’ komt duidelijk naar voren als belangrijkste activiteit van Partos, terwijl ‘netwerk- en leerbijeenkomsten’ de meeste waardering krijgen. Bemoedigend is dat meer dan 80 procent van de respondenten de inzet op ‘gezamenlijkheid’ ondersteunt. Dit lijkt voor een branchevereniging misschien een open deur. Maar dat is het zeker niet: Partos is niet het kernteam van elf medewerkers, maar het geheel van alle lidorganisaties met duizenden medewerkers die in hun diversiteit én gezamenlijkheid een enorm potentieel hebben. Partos

verenigt een grote diversiteit aan organisaties: hulporganisaties, actiegerichte NGOs, sociale ondernemingen en dienstenleveranciers; van groot tot klein en met tal van tussenvormen. Het is een hele opgave om aan de wensen en belangen van deze pluriforme groep te voldoen. Voortdurend probeert Partos te focussen op meerwaarde voor zoveel mogelijk leden. Via allerlei werkgroepen komt Partos tegemoet aan uiteenlopende inhoudelijke en thematische wensen. En in een aantal gevallen levert Partos, al dan niet via derden, diensten gericht op specifieke groepen (bijv. fondsenwerving voor kleine organisaties).

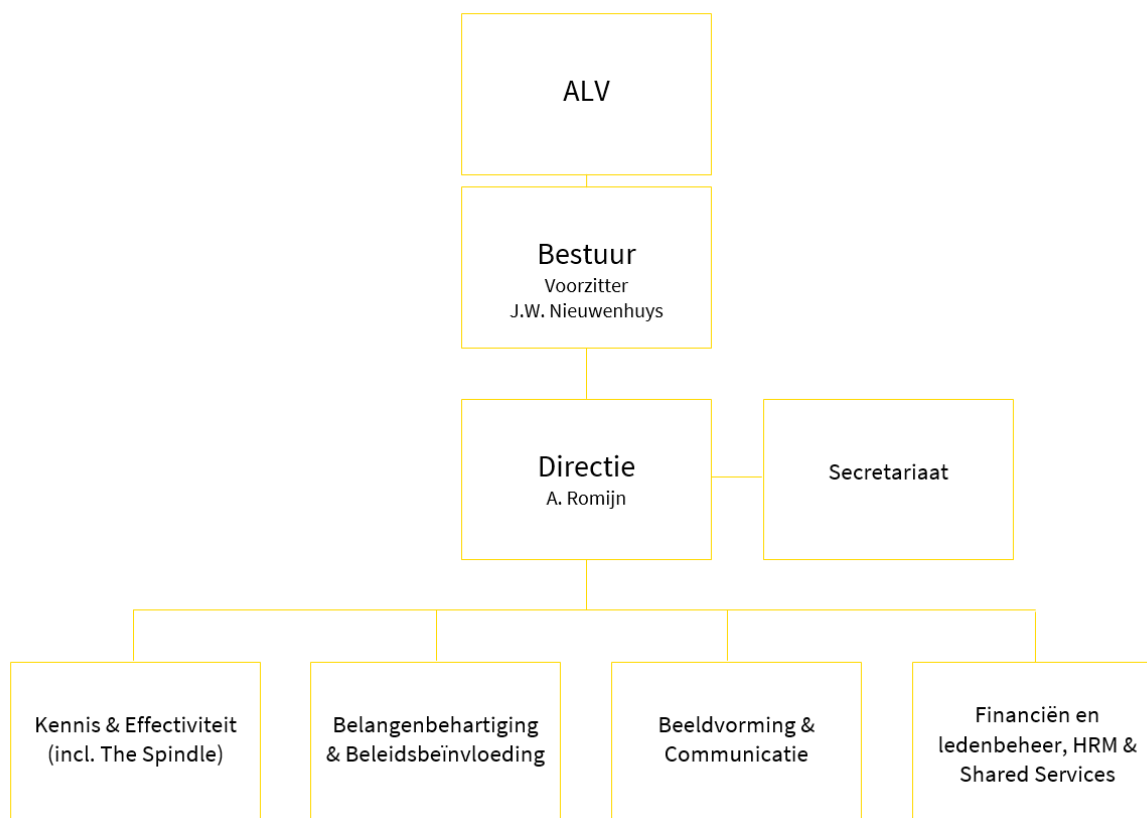
Risicobeheer

De in 2016 gemaakte aanzet voor een systematisch risicobeheer is in 2017 verder uitgewerkt. Acties hiervoor zijn ook in het jaarplan voor 2018 opgenomen. Het in het voorjaar van 2017 uitgevoerde ledenwaarderingsonderzoek en de in het najaar gestarte toekomstverkenning van de (Nederlandse) ontwikkelingssamenwerking helpen beide om (leden-)gerelateerde, respectievelijk externe risico's beter in te schatten en daarop te anticiperen.

Ledenlijst 2017

- 1% Club
- Action Aid
- Aflatoun (St. Child Savings International)
- AgriProFocus
- Aidsfonds
- Akvo
- AMREF Flying Doctors
- Aqua for All
- AWEPA
- Both ENDS
- CARE Nederland
- Centre for Safety and Development
- CHOICE
- CNV International
- Cordaid
- dance4life
- DCDD
- Defence for Children
- DOEN, Stichting
- Dokters van de Wereld
- Dorcas
- ECDPM
- Edukans
- European Journalism Centre
- Fairfood
- FOEI
- Free a Girl
- Free Press Unlimited
- Fres
- Gender and Water Alliance
- GPPAC Foundation
- Habitat for Humanity
- HealthNet TPO
- Heifer Nederland, Stichting
- HIRDA
- Hivos
- I Plus Solutions
- IAHV
- ICCO
- ICDI
- ICS
- International Justice Mission Nederland
- IRC
- International Sports Alliance
- IUCN Nederlands Comité
- Karuna Foundation
- Kinderpostzegels Nederland
- KIT
- Leger des Heils
- Leprastichting
- Light for the World
- Liliane Fonds
- Mama Cash
- Max foundation
- Max van der Stoep Foundation
- Media Focus International
- Medisch Comité Nederland-Vietnam
- Mensen met een Missie
- Milieudefensie
- MIVA/OneMen
- Nederlands Helsinki Comité
- NEDWORC
- NIMD
- North Star Alliance
- Oikos
- ONE
- Oxfam Novib
- PAX
- PharmAccess
- Plan Nederland
- Prisma
- PSI Europe
- Radio La Benevolencija
- Red een Kind
- RNW Media
- Rode Kruis, Het Nederlandse
- Rutgers
- Save the Children Nederland
- Schone Kleren Campagne
- Simavi
- SNV
- Solidaridad
- SOMO
- SOS Kinderdorpen
- Stichting BVA
- Sympany
- Terre des Hommes
- The Hunger Project
- Transnational Institute
- Tropenbos
- UNICEF
- UTZ
- VSO Nederland
- War Child
- Wemos
- Wereldkinderen
- Wereldwinkels, Landelijke vereniging
- Wetlands International
- Wilde Ganzen, stichting
- WO=MEN
- Women Win
- Woord en Daad
- ZOA Vluchtelingenzorg

Organogram Partos

Samenwerkingsverbanden

- Partos en leden van Partos zijn actief in verschillende werkgroepen. In 2017 waren de volgende werkgroepen actief:
 - Partos Civic Space Platform, een platform van maatschappelijk organisaties (waaronder niet-leden) die zich inzetten voor de ruimte voor maatschappelijke organisaties. Het Civic Space Platform werkt nauw samen met het Breed Mensenrechtenoverleg.
 - Dutch Platform Leave No One Behind, een platform van maatschappelijk organisaties (waaronder niet-leden) die zich inzetten voor de inclusie van gemarginaliseerden.
 - Partos-werkgroep omtrent internationaal genetwerkte organisaties.
 - In 2017 richtte Partos een PME Platform op voor overleg en kennisontwikkeling omtrent planning, monitoring en evaluatie.
- Partos is actief lid van [CONCORD](#), de Europese koepel voor ontwikkelingssamenwerking.
- Partos is lid van [CIVICUS](#), the World Alliance for Citizen Participation. Partos is tevens lid van hun AGNA-netwerk, gericht op kwaliteit en kennisdeling voor en door nationale platformen.
- Partos is lid van het Horizon Scanning Platform van het International Civil Society Centre in Berlijn.
- Partos is medeondertekenaar van de Civic Charter, een initiatief van het International Civil Society Centre en CIVICUS.

- De directeur van Partos is lid van de stuurgroep van de [World's Best News Campagne](#). Partos is contractpartij voor de financiers van de campagne. De campagne als zodanig positioneert zich als breder samenwerkingsverband tussen NGOs, bedrijven, media en andere instellingen.
- Partos werkt steeds meer samen met Goede Doelen Nederland, zowel op het gebied van shared services als communicatie, kennisdeling en toezicht. Bij de samenwerking op toezicht is ook CBF betrokken. De drie organisaties trokken ook samen op in de eerste Impact Challenge, die in november 2017 plaatsvond, in opvolging van de jaarlijkse Transparant Prijs.
- Partos werkt nauw samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken. Er vindt regulier overleg plaats tussen Partos en de Directie Sociale Ontwikkeling (DSO), alsook regelmatig met andere directies, de DG's en de Inspectie Ontwikkelingssamenwerking en Beleidsevaluatie (IOB).
- Partos heeft zitting in de IATI CSO working group, een werkgroep met een adviserende functie naar de IATI steering group namens CSO netwerken.
- Partos heeft een samenwerkingsverband met het Institute for Social Studies in Den Haag, op basis waarvan jaarlijks een kennisbijeenkomst wordt georganiseerd als onderdeel van de Prins Claus Leerstoel van het ISS. In december 2017 heeft Partos samen met het ISS bouwstenen opgesteld voor de beleidsnota van de nieuwe minister voor ontwikkelingssamenwerking, Sigrid Kaag.
- Partos is, samen met ruim honderd andere organisaties en bedrijven, medeondertekenaar van de Charter voor de Sustainable Development Goals (SDGs). De Charter richt zich op het vormen van coalities om de SDGs te behalen, een nationale agenda en communicatie over de SDGs. Inmiddels is ter ondersteuning van de Charter een door het ministerie van Buitenlandse Zaken gefinancierd secretariaat ingesteld. Partos is via de directeur vertegenwoordigd in de stuurgroep, bestaande uit vertegenwoordigers van Nederlandse koepelorganisaties.
- Partos werkt samen met de Worldconnectors, waarvan de directeur van Partos bestuurslid is.
- De directeur van Partos is voorzitter van de internationale adviesraad van het door Oxfam Novib en Hivos beheerde programma Voice.
- De directeur van Partos zat in 2017 in de referentiegroep voor de 'doorlichting maatschappelijk middenveld'. Dit is een door het IOB in het voorjaar van 2017 afgeronde evaluatie van het door het ministerie meegefinancierde vakbondsprogramma, het MFS II-programma en SNV.
- Partos is via de directeur vertegenwoordigd in de stuurgroep, respectievelijk de adviesgroep van de in 2016 opgezette campagne Stay Human. Stichting VluchtelingenWerk is penvoerder van deze campagne.
- Samen met Woord en Daad en FMS vormt Partos 'Building Change', met als doel om de SDGs en beleidscoherentie voor ontwikkeling hoger en breder op de politieke agenda te krijgen. In 2017 is de campagne 'Adopteer een SDG' gestart.
- Samen met De Groene Zaak heeft Partos 430 ondertekenaars weten te mobiliseren voor het initiatief 'Duurzaam Regeerakkoord'. Hieruit is een nauwe samenwerking met De Groene Zaak (inmiddels gefuseerd met MVO Nederland) en het SDG Charter voortgekomen.

INTERVIEW

Martin Klein - Chief Changemaker bij Changeroo

Zo'n anderhalf jaar geleden besloot Martin Klein (Business for Development) om contact op te nemen met The Spindle. Hij zocht ondersteuning en financiering voor zijn eigen idee: een online tool om Theories of Change te managen en te ontwikkelen. Veel bijeenkomsten en samenwerkingen met verschillende partners volgden. Afgelopen februari werd zijn online tool Changeroo officieel gelanceerd.

Changeroo is ontstaan vanuit de filosofie om een Theory of Change* (ToC) tot een 'levend document' te maken voor kritische reflectie en co-creatie met stakeholders. Daarnaast kan een Theory of Change een basis zijn voor communicatie en engagement, en uiteindelijk kun je van ToC-denken een strategische benadering maken om te werken aan maatschappelijke waardecreatie.

Theory of Change-denken maakt een snelle vlucht door voor sociale organisaties in brede zin, maar zeker voor de ontwikkelingssector. Het wordt meer en meer gezien als toonaangevend voor planning, monitoring, evaluatie en leren. Martin Klein: "Een Theory of Change heeft onderbouwing nodig. Dat soort validatie is vaak lastig en kostbaar om te verkrijgen. Het zou fantastisch zijn als sociale organisaties inzicht krijgen in elkaars Theories of Change om zo de eigen verandertheorieën te versterken en geloofwaardiger te maken. Changeroo heeft mede als missie op deze wijze het leerproces van de sector als geheel te versnellen."

Ruim een jaar geleden organiseerde The Spindle een bijeenkomst met een aantal Partos-leden waarbij het concept van Changeroo gepresenteerd werd, alsook een co-creatie sessie waarin Changeroo feedback op het plan kreeg. "Het was interessant om inhoudelijk feedback te krijgen. Dat Partos met The Spindle achter Changeroo ging staan, genereerde ook vertrouwen bij andere partijen. Het was op dat moment immers nog niet meer dan een idee en dus nog geen concreet product", aldus Klein.

In februari 2018 is Changeroo officieel gelanceerd als online tool voor het ontwikkelen en managen van Theories of Change. Het was al eerder live voor partners, maar pas sinds kort ook voor andere gebruikers. Changeroo werkt samen met verschillende partners, waaronder dus The Spindle, maar ook ontwikkelingsorganisaties, sociale ondernemingen, de overheid en consultants. De tool is volop in ontwikkeling volgens Klein: "We hebben nu een aantal partners aan boord en zijn samen met hen op zoek naar manieren om de gebruikersgroep uit te breiden. De tool moet onder de aandacht gebracht worden. Met een schuin oog kijken we ook al naar de omringende landen."

Kijk voor meer informatie op [Changeroo.com](https://changeroo.com).

** Een Theory of Change (ToC) gebruik je tijdens het managen van je project. Het maakt duidelijk wat het projectdoel is, waarom dit het doel is, hoe het veranderproces richting dit doel eruitziet, en wat men doet om dit veranderproces in de gewenste richting te sturen.*

Financieel Jaarverslag

Jaarrekening	34
→ Balans per 31 december 2017	34
→ Staat van baten en lasten 2017	35
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten	36
Overige gegevens	43
→ Statutaire regeling bestemming overschot/tekort	43
→ Voorstel bestemming overschot	43
Gebeurtenissen na balansdatum	43
Begroting 2018	44
Controleverklaring	46

JAARREKENING

Balans per 31 december 2017 (na voorgestelde bestemming van het resultaat).

Activa	ref.	31-12-2017		31-12-2016	
Vaste Activa					
<i>Materiële vaste activa</i>					
→ Verbouwing 2015		16.640		24.036	
→ Inventaris en inrichting	5	1.056		2.464	
		17.696	17.696	26.500	26.500
Vlottende Activa					
<i>Vorderingen</i>					
→ Debiteuren	6	7.267		10.863	
→ Pensioenfondsen		-		179	
→ Omzetbelasting		2.274		7.016	
→ Te ontvangen Ready for Change		-		66.356	
→ Overige vorderingen en overlopende activa		8.411		9.553	
		17.952	17.952	93.967	93.967
Liquide middelen	7	891.227	891.227	1.131.427	1.131.427
Totaal activa €			926.875		1.251.894
Passiva	ref.	31-12-2017		31-12-2016	
Fondsen en Reserves					
Continuïteitsreserve Partos Algemeen	8	331.293		284.268	
Bestemmingsreserve Onderzoek		25.000		25.000	
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren		112.930		134.333	
Bestemmingsfonds Linkis		-		6.982	
		469.223	469.223	450.583	450.583
Schulden					
<i>Kortlopende schulden</i>					
→ Crediteuren	9	21.392		42.045	
→ Loonheffing		32.750		33.879	
→ Gereserveerd vakantiedagen		12.681		6.549	
→ Nog te besteden Platform OiO		-		6.464	
→ Nog te besteden World's Best News		112.079		228.822	
→ Nog te besteden WBN derden		2.000		18.000	
→ Nog te betalen aan EU partners		-		39.309	
→ Nog te besteden innovatieprogramma The Spindle		258.285		410.676	
→ Overige schulden en overlopende passiva		10.000		9.475	
→ Loopbaanbudget verplichting		8.467		6.092	
		457.654	457.654	801.311	801.311
Totaal passiva €			926.875		1.251.894

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Baten	ref.	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
	10			
Contributies lidorganisaties		589.550	572.500	515.160
Trainingen en bijeenkomsten		28.700	25.000	40.082
WBN externe kosten		145.772	120.000	134.218
Personeelsinzet voor derden		-	-	43.596
EU project Ready for Change		-	-	280.535
Dienstverlening		2.324	-	24.825
Bijdragen Duurzaam Regeerakkoord		16.325	-	-
Shared Services		4.869	5.000	54.516
Innovatieprogramma 'The Spindle'		502.724	500.000	390.214
Restant Stichting Gezamenlijke Evaluaties		-	-	37.150
Financiële baten	15	811	5.000	1.781
Totale baten €		1.291.075	1.227.500	1.519.077
Lasten	ref.	werkelijk 2017	wegroot 2017	werkelijk 2016
	14			
Kosten van Activiteiten				
Lobby & Advocacy		31.882	20.000	12.825
Trainingen en bijeenkomsten		14.165	25.000	28.394
Communicatie		18.136	22.500	38.681
Onderzoek		12.100	10.000	-
Deelname CONCORD		16.000	16.000	16.000
Kennis & Effectiviteit		28.941	5.000	3.990
WBN Externe Projectkosten		145.772	120.000	131.218
Innovatieprogramma 'The Spindle'		231.794	227.500	147.474
EU Project Ready for Change		-	-	275.046
		498.790	446.000	653.628
Overige Kosten				
Personeelskosten	11	661.695	660.000	676.061
Huisvestingskosten	12	55.140	59.000	58.509
Beheerkosten	13	56.810	65.000	69.135
		773.645	784.000	803.705
Totale lasten €		1.272.435	1.230.000	1.457.333
Resultaat €		18.640	-2.500	61.744
Resultaatverdeling				
Toevoeging Continuïteitsreserve		47.025	29.482	53.891
Onttrekking Bestemmingsreserve Onderzoek		-	-	-
Onttrekking / toevoeging Leren & Innoveren		-21.403	25.000	39.606
Onttrekking Bestemmingsfonds Linkis		-6.982	-6.982	-10.000
Onttrekking fonds Effectiviteitsprogramma		-	-	-21.753
Resultaat na mutaties fondsen en reserves €		-	-	-

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

1. Algemeen

Deze jaarrekening laat de balans en resultaten zien van de Vereniging Partos.

Doelstelling

De Vereniging Partos heeft ten doel (Statuten, artikel 2):

- a) de vertegenwoordiging en behartiging van de gemeenschappelijke belangen van haar leden en de branche Particuliere Organisaties voor Internationale Samenwerking;
- b) het stimuleren van de kwaliteitsversterking, waaronder professionalisering, van de branche;
- c) het ondersteunen van de leden en derden in hun bedrijfsvoering, waaronder het aangaan van collectieve arbeidsvoorwaarden en het aanbieden van diensten tegen vergoeding, een en ander in de ruimste zin van het woord;
- d) het onderhouden van goede betrekkingen namens de leden met belanghebbende partijen in de omgeving van de branche van Nederlandse particuliere organisaties werkzaam op het gebied van internationale samenwerking;
- e) het bevorderen van een positieve beeldvorming over de branche;
- f) de vergroting van de maatschappelijke erkenning van en waardering voor de branche.

2. Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Algemeen

Deze jaarrekening is opgesteld volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen (RJK) Richtlijn C-1: kleine Organisatie – zonder - winststreven. De waarderingsgrondslagen zijn gebaseerd op de historische kosten en kostprijzen. Activa en passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. In de balans en staat van baten en lasten zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte economische levensduur, of lagere bedrijfswaarde.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de nominale waarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit de kas en direct opeisbare banktegoeden.

3. Grondslagen voor bepaling van het resultaat

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het jaar. Baten en lasten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd.

Batenverantwoording

Baten uit contributies, drempelbedragen en entreegelden worden geheel toegerekend aan het jaar waarop deze betrekking hebben. Overige baten worden verantwoord voor zover deze in het boekjaar gerealiseerd zijn.

Lasten

De lasten worden bepaald op historische basis en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. De afschrijvingen op materiële vaste activa worden gebaseerd op de verkrijgingprijs. Afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode op basis van de geschatte economische levensduur.

Personeelsbeloningen

Periodiek betaalbare beloningen. Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Afschrijvingen

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte economische levensduur van de aanschaf. De volgende afschrijvingspercentages zijn gehanteerd:

- Verbouwingen: 20 procent per jaar;
- Inventaris: 33 procent per jaar. De geschatte economische levensduur voor inventaris is drie jaar. De aanschaf van inventaris tot €1.000 per stuk wordt volledig als kosten geboekt in het jaar van aanschaf.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Rente die op voorschotten wordt ontvangen wordt afgeboekt van de baten. Gezien de huidige rentestand, die deels nihil is, heeft in 2017 geen verrekening plaatsgevonden.

4. Begroting

De begroting 2017 is vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van 17 november 2016.

5. Materiële vaste activa

Het verloop van de materiële vaste activa gedurende het boekjaar was als volgt:

		Inventaris
Boekwaarde per 31.12.2016		2.646
Investeringen boekjaar		-
Aanschafwaarde per 31.12.2016		5.724
Eerdere afschrijvingen		3.260
Afschrijving boekjaar		1.408
Boekwaarde per 31.12.2017 €		1.056
		Verbouwing 2015
Boekwaarde per 31.12.2016		24.035
Investeringen boekjaar		-
Aanschafwaarde per 31.12.2016		36.978
Eerdere afschrijvingen		12.943
Afschrijving boekjaar		7.395
Boekwaarde per 31.12.2017 €		16.640

6. Vorderingen

	31-12-2017	31-12-2016
Debiteuren	7.267	10.863
Pensioenfonds	-	179
Te vorderen omzetbelasting	2.274	7.016
Te ontvangen Ready for Change	-	66.356
Overige Vorderingen	8.411	9.553
Totaal Vorderingen €	17.952	93.967

7. Liquide middelen

	31-12-2017	31-12-2016
Kas	189	48
Triodos R.C.	4.530	9.831
ASN Sparen	630.000	565.000
Rabo R.C.	282	521
Rabo Bonussparen	256.226	556.027
Totaal €	891.227	1.131.427

Partos beschikt over betaalrekeningen bij de Triodos Bank en de Rabobank. Naast deze rekeningen heeft Partos bij de ASN Bank en Rabobank spaarrekeningen. Alle gelden zijn direct opeisbaar. Partos heeft geen gelden belegd in aandelen of iets dergelijks. Het beleid is vastgesteld na een risicoanalyse van het bestuur waarbij gelden deels bij ideële banken en deels bij een systeembank zijn geplaatst.

8. Reserves en fondsen

Uitgangspunten bij de verdeling zijn:

- Het fonds Leren & Innoveren dient om leeractiviteiten van de leden te financieren. Uit het rapport van de Gezamenlijke Evaluatie MFS II bleek dat ontwikkelingsorganisaties worstelen met het concept 'efficiency' en de wijze waarop efficiency in ontwikkelingsprogramma's kan worden gemonitord en gemeten. In 2017 heeft vervolgens een traject 'Efficiency Lab' plaatsgevonden, de kosten hiervan zijn onttrokken aan dit fonds.
- Het platform Linkis is beëindigd per 31 december 2011. Het saldo is toen onder beheer van Partos gebracht. De bijdrage van Partos in 2017 aan de Stay Human Campagne, €2500, is hieruit gefinancierd. Het restant van €4.482 is toegevoegd aan de Continuïteitsreserve.
- De reserve 'onderzoek' is bestemd voor onverwacht strategisch onderzoek, zulks na voorafgaande goedkeuring van het Bestuur.
- De resultaatverdeling 2017, €47.025, wordt toegevoegd aan de Continuïteitsreserve. Het is het totaal van het resultaat van 2017 en onttrekkingen en toevoegingen. De auditcommissie van het Partos bestuur heeft op 28 februari 2013 het richtbedrag voor de continuïteitsreserve vanaf 31 december 2012 vastgesteld op: de jaarhuur van de huisvesting en 5 maanden salaris van het vaste personeel. Dat totaal is per 2018 €313.199. Met het huidige saldo (€331.293) wordt het richtbedrag als bereikt beschouwd.

Het verloop van het Eigen Vermogen gedurende 2017 is als volgt:

Verdeling Reserves en Fondsen	A	B	C	D=B-C	E=A+D
	Saldo per 1-1-2017	Toevoeging	Onttrekkingen (uitgaven)	Mutatie 2017	Saldo per 31-12-2017
Continuïteitsreserve Partos Algemeen	284.268	47.025	-	47.025	331.293
Bestemmingsreserve Onderzoek	25.000	-	-	-	25.000
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren	134.333	-	21.403	-21.403	112.930
Bestemmingsfonds Linkis	6.982	-	6.982	-6.982	-
Totaal €	450.583	47.025	28.385	18.640	469.223

9. Kortlopende schulden

	31-12-2017	31-12-2016
Crediteuren	21.392	42.045
Afdracht loonheffingen en pensioenfondsen	32.750	33.879
Vakantiedagen	12.681	6.549
Nog te besteden Platform OiO	-	6.464
Nog te besteden World's Best News	112.079	228.822
Nog te besteden WBN derden	2.000	18.000
Nog te betalen aan EU partners	-	39.309
Nog te besteden Innovatieprogramma 'The Spindle'	258.284	410.676
Overige schulden en overlopende passiva	10.000	9.475
Loopbaan budget	8.467	6.092
Totaal €	457.653	801.311

Pensioenverplichtingen

De pensioenregeling van Partos is ondergebracht bij het bedrijfspensioenfonds voor Zorg en Welzijn. Het pensioenfonds hanteert het middelloonstelsel. Partos is de pensioenpremie verschuldigd aan het pensioenfonds. Het pensioenfonds stelt de jaarlijkse premie vast op grond van het premiebeleid. De financiële positie van het pensioenfonds leidt niet tot een verplichting van het pensioenfonds tot het terugstorten van premie of het betalen van een bedrag van de aangesloten werkgever wegens een vermogensoverschot. Een tekort in de vermogenspositie in enig kalenderjaar leidt niet tot een verplichting voor de aangesloten werkgever tot het betalen van een aanvullende premie of bedrag op de voor dat jaar vastgestelde premie.

Huurverplichtingen

Vanaf 2015 heeft Partos een nieuw drie jarig contract getekend. De jaarlijkse verplichting bedraagt €30.612, exclusief servicekosten.

10. Baten

Baten	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Contributies Partos-leden	589.550	572.500	515.160
	589.550	572.500	515.160
Overige opbrengsten			
Trainingen en bijeenkomsten	28.700	25.000	40.082
WBN externe kosten	145.772	120.000	131.218
Personeelsinzet voor derden	-	-	43.596
EU-project Ready for Change	-	-	280.535
Overige dienstverlening	2.324	-	24.825
Bijdragen Duurzaam Regeerakkoord	16.325	-	-
Shared Services	4.869	5.000	54.516
Innovatieprogramma 'The Spindle'	502.724	500.000	390.214
Restant Stichting Gezamenlijke Evaluaties	-	-	37.150
Financiële baten	811	5.000	1.781
	701.525	655.000	1.003.917
Totale baten €	1.291.075	1.227.500	1.519.077

Contributie en Partos-ledenadministratie

In 2017 waren er 101 leden. Uitgetreden per 1/1/2017: Spark, BoP Innovation center, Butterfly Works en SEVA Network. Ileia is gaande het jaar uitgetreden vanwege opheffing. Toegetreden in 2017: ECDPM, Media Focus International en ONE.

Bijdragen trainingen en bijeenkomsten

Dit betreft de bijdragen aan het Partos Innovatiefestival en cursussen.

Innovatieprogramma 'The Spindle'

De toegerekende werkelijke stafkosten en externe kosten. Het restant van de ontvangen tranches staat geparkeerd op de balans.

Shared Services

Hier zijn de opbrengsten uit het beheer van de inkoopcontracten geboekt.

11. Personeelskosten

	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Bruto lonen	482.966	480.000	480.144
Sociale lasten en premies	121.399	127.500	123.579
Reiskosten	20.138	18.700	19.116
Ingehuurd personeel	-	-	22.359
Deskundigheidsbevordering	2.558	3.000	729
Ontvangen ziekengelden	-3.276	-	-
Overige personeelskosten	37.910	30.800	30.134
Totaal €	661.695	660.000	676.061

Er zijn in 2017 zes stagiaires actief geweest, ieder voor ongeveer een half jaar. Eind 2017 waren zeven medewerkers in vaste dienst en drie met een tijdelijk dienstverband, in totaal 8 FTE. Er was één vacature die begin 2018 wordt vervuld. De overige personeelskosten zijn gestegen door niet opgenomen verlof- en compensatie uren.

Vergoeding directie en bestuur in 2017

Brutoloon	86.034
Sociale lasten	10.033
Pensioenbijdrage werkgever	9.273
Totaal	105.340

De directie werd gevormd door de heer A. Romijn, deze heeft een fulltime functie en een bruto maandsalaris van €6.174 (2017 € 6.074). In 2016 bedroegen de salariskosten van de directie € 107.222. De vakantietoeslag 2015 is betaald in 2016, waardoor het totaal éénmalig een vertekend beeld geeft. Het bestuur is onbezoldigd en er zijn aan hen geen onkostenvergoedingen betaald.

12. Huisvestingskosten

	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Huur en servicekosten	36.976	38000	40.448
Ondersteunende diensten	6.701	10.500	6.723
Kleine aanschaffingen	-	1.500	1.468
Overige huisvestingskosten	2.660	-	942
Afschrijving	8.803	9.000	8.928
Totaal €	55.140	59.000	58.509

13. Algemene beheerkosten

	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Bestuurskosten algemeen	748	2.250	518
Kosten ALV	6.706	6.000	6.403
Vergaderkosten	2.699	2.000	961
Representatiekosten	1.214	1.250	1.355
Automatiseringskosten	9.472	13.000	14.276
Administratiekosten	4.408	3.000	2.563
Accountantskosten	9.666	9.500	10.475
Advieskosten	2.546	8.000	13.938
Kantoorartikelen	5.002	5.000	4.956
Telefoon en portokosten	1.813	4.000	3.965
Drukwerk	2.151	2.500	2.221
Overige	10.385	8.500	7.504
Totaal €	56.810	65.000	69.135

14. Activiteiten

	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Lobby & Advocacy	31.882	20.000	12.825
Trainingen, bijeenkomsten, Innovatiefestival	14.165	25.000	28.394
Communicatie	18.136	22.500	38.681
Deelname CONCORD	16.000	16.000	16.000
Onderzoek	12.100	10.000	-
Kennis & Effectiviteit	28.941	5.000	3.990
Externe projectkosten / WBN	145.772	120.000	131.218
Innovatieprogramma 'The Spindle'	231.794	227.500	147.474
EU Project Ready for Change	-	-	275.046
Totaal €	498.790	446.000	653.628

Lobby & Advocacy: De kosten van de campagne Duurzaam Regeerakkoord zijn hier geboekt.

In **Communicatie** zijn €2.500 begrepen die zijn bijgedragen aan de campagne Stay Human, deze waren niet begroot en einde jaar onttrokken aan het Linkis fonds.

Innovatiefestival: De totale kosten van het Innovatiefestival bedragen €38.850 exclusief BTW. Hiervan is €35.000 gefinancierd uit The Spindle.

Kennis & Effectiviteit: In 2017 vond het traject 'Efficiency Lab' plaats, de kosten hiervan waren niet begroot en zijn onttrokken aan fonds Leren & Innoveren.

Externe Projectkosten: World's Best News

Innovatieprogramma 'The Spindle': De activiteiten hebben zich in 2017 ten volle ontwikkeld; in 2016 zat het programma nog in de opstartfase waardoor ónder de begroting werd gewerkt.

15. Financiële baten

Rente	werkelijk 2017	begroot 2017	werkelijk 2016
Bankrente	811	5.000	1.781
Totaal €	811	5.000	1.781

De af te dragen ontvangen rente op voorschotten is hierin verwerkt.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire regeling bestemming overschot / tekort

De Algemene Ledenvergadering dient op grond van de statuten een besluit te nemen over de bestemming van het in een boekjaar behaalde overschot of tekort, op basis van een voorstel van het bestuur.

Voorstel bestemming overschot 2017

Het bestuur stelt voor de over 2017 gemaakte resultaatverdeling als volgt toe te passen op de reserves en de fondsen.

Verdeling Reserves en Fondsen	A	B	C	D=B-C	E=A+D
	<i>Saldo per 1-1-2017</i>	<i>Toevoeging</i>	<i>Onttrekkingen (uitgaven)</i>	<i>Mutatie 2017</i>	<i>Saldo per 31-12-2017</i>
Continuïteitsreserve Partos Algemeen	284.268	47.025	-	47.025	331.293
Bestemmingsreserve Onderzoek	25.000	-	-	-	25.000
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren	134.333	-	21.403	-21.403	112.930
Bestemmingsfonds Linkis	6.982	-	6.982	-6.982	-
Totaal €	450.583	47.025	28.385	18.640	469.223

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er zijn geen gebeurtenissen na balansdatum met significante gevolgen voor de jaarrekening.

BEGROTING 2018

	2017	2018
BATEN		
Contributies leden	572.500	580.000
Overige baten		
Bijdragen trainingen & bijeenkomsten	25.000	18.000
Shared Services	5.000	7.000
Externe Projectbaten WBN	120.000	150.000
Subsidie The Spindle	500.000	500.000
Financiële baten	5.000	1.000
	655.000	676.000
TOTALE BATEN €	1.227.500	1.256.000
LASTEN		
Kosten van Activiteiten		
Lobby & Advocacy	20.000	10.000
Trainingen en bijeenkomsten	25.000	15.000
Communicatie	22.500	15.000
Kennis & Effectiviteit	5.000	10.000
Ondersteunend onderzoek	10.000	10.000
Lidmaatschap CONCORD	16.000	16.000
Externe projectkosten WBN	120.000	150.000
The Spindle	227.500	227.500
	446.000	478.500
Overige Kosten		
Personeelskosten	660.000	677.500
Huisvesting	59.000	64.000
Beheerskosten	65.000	61.000
	784.000	802.500
TOTALE LASTEN €	1.230.000	1.281.000
Resultaat	-2.500	-25.000
Toevoeging/onttrekking resultaat	-29.482	-
vrijval bestemmingsfondsen en reserves	31.982	25.000
RESULTAAT €	-	-
na vrijval fondsen & reserves		
Saldo Continuïteitsreserve 1-1-2018	-	284.268
toevoeging	-	-
Saldo Continuïteitsreserve 31-12-2018	-	284.268
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren 1-1-2018	-	134.333
onttrekking	-	25.000
Bestemmingsfonds Leren & Innoveren 31-12-2018	-	109.333
Bestemmingsreserve Onderzoek 1-1-2018	-	15.000
onttrekking	-	-
Bestemmingsreserve Onderzoek 31-12-2018	-	15.000

VASTGESTELD DOOR HET BESTUUR VAN DE VERENIGING PARTOS

Amsterdam, 16 maart 2018*	Amsterdam, 16 maart 2018
De directie,	Voorzitter,
A. Romijn	J. Nieuwenhuys

Penningmeester,	Secretaris,
N. Hoogenraad	M. Alting von Geusau

Bestuurslid,	Bestuurslid,
F. Farah	E. Bruning

Bestuurslid,	Bestuurslid,
J. van der Sommen	K. van den Broek

Vereniging Partos, Ellermanstraat 18b, 1114 AK Amsterdam

*Origineel voorzien van handtekeningen in het archief van Partos.

CONTROLEVERKLARING

Origineel ondertekend in archief van Partos.

dubois + co
REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Vereniging Partos te Amsterdam.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Vereniging Partos te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Partos per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2017;
2. de staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Partos zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag (bladzijden 2 tot en met 32 en bladzijden 44 en 45).

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvenootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn C1 Kleine organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 16 maart 2018

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
G. Visser RA

